

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + Beibehaltung von Google-Markenelementen Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter http://books.google.com/durchsuchen.

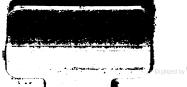
SF 196 N2G7 1856

YA 0234

Google

LIBRARY UNIVERSITY OF

HANDLEIDING

OM OF BENE

GENAKKELIJKE WIJZE, DOOR EENVOUDIGE METING

HET GEWIGT VAN HET RUND- OF HOORNVEE,

IN LEVENDEN STAAT EN SCHOON AAN DEN HAAK, MET DE MEEST MOGELIJKE. JUISTHEID TE BEPALEN,

HE, GREVERS,

Commies bij 's Rijks beiaslingen to Zwolte.

Tweede veel vermeerderde druk.

GEDRUKT TE ZWOLLE BIJ DE ERVEN J. J. TIJL. 1856.

HANDLEIDING

OM OP EENE

GEMAKKELIJKE WIJZE, DOOR EENVOUDIGE METING

HET GEWIGT VAN HET RUND- OF HOORNVEE,

IN LEVENDEN STAAT EN SCHOON AAN DEN HAAK, MET
DE MEEST MOGELIJKE JUISTHEID TE BEPALEN.

TEN DIENSTE VAN

DEN HANDEL, DE AMBTENAREN BIJ 'S RIJKS BELASTINGEN BIJ
HET DOEN DER VEBIFICATIËN, SLAGERS, VETWEIDERS, LANDLIEDEN,
VEEHOUDERS EN ALLEN, DIE BIJ HET WIEN DAARVAN
EENIG BELANG KUNNEN HEBBEN,

met platen en de noudige tabellen, om, na gedane meting, dadelijk de brutu en nettu şwaarte nan het beest te şien aangeweşen;

BOOR

HE. GREVERS,
Commies bij 's Rijks belastingen te Zwolle.

TWEEDE VERBETERDE EN VERMEERDERDE DRUK.

GEDRUKT TE ZWOLLE BIJ DE ERVEN J. J. TIJL. 1856.

Alle exemplaren zijn geteekend door

VOORBERIGT VOOR DE EERSTE ÚITGAVE.

~~

Wat mij aandreef tot het onderzoek, in hoeverre men door middel van metrique meting, met juistheid het gewigt van een slagtbeest, schoon aan den haak, kon te weten komen, en de zwaarte van al het af te werpen bruikbare vleesch en vet zoude kunnen berekenen, zal uit het volgende duidelijk kunnen worden. — Aanvankelijk nam ik die proeven voor mij zelven, en zoo ik later, bij de verzameling der resultaten, er al eene bestemming aan geven zoude, dan wilde ik dezelve, voorzien van de noodige opmerkingen, mijnen Mede-ambtgenooten aanbieden; ten einde hen, bij het doen van verificatiën van slagtvee, op dit punt, voor zooveel zij die opmerkingen behoefden, of buiten de gelegenheid waren die proeven daartoe zelven te doen, voor te lichten.

Toen echter de zamenstelling daarvan in zoo verre gereed was, dat zij vatbaar was voor mededeeling, werd ik door verscheidene slagers en velweiders aangezocht, dit werkje door middel der drukpers algemeen verkrijgbaar te stellen. Ik heb hieraan wel gehoor willen geven, omdat, in geval ook anderen hier te lande met mij dergelijke proeven genomen en dezelfde opmerkingen en resultaten verkregen hadden, zij hierin zouden berusten, als een geheel uitma-

M858252 zed by Google

kende, om sonder verderen omslag of eenigerhande becijfering, aanstonds, na gemeten wijdte (omvang) en lengte, het bruto en netto gewigt van het beest te zien aangewezen en te bepalen.

Ik heb getracht de verschillende soorten van rundvee, zoo in geslacht als in eigenschappen te schetsen, ten einde het juiste netto op deszelfs bruto gewigt te berekenen en het tarra aan te wijzen, door welk middel ik mij voorstel, dit werkje, in de hand van den reeds ervaren handelaar of slager, eene hooge volkomenheid kan en zal bereiken, en den minst veekundige aanbeiding geven tot beoefening en meer naauwkeurige bepaling van zwaarte en waardij:

Velen, vertrouw ik, zullen deze proeve niet onvoldaan uit de handen leggen; maar ook velen zullen hierin iets

uit de handen leggen; maar ook velen zullen hierin iets wenschen te vinden, wat niet wel te beschrijven is, of ten minste zóó voor te stellen, dat het, zonder voorafgaande kennis, wat het uiterlijke en innerlijke van het beest betreft, kan worden overgenomen: — aanwending en toepassing der hierin opgenoemde regelen zullen hen dit spoedig doen bezeffen.

Anheveling acht ik voor mij zelven onnoodig, daar mijn doel met de uitgave geheel belangeloos is; doch te mogen ervaren, dat mijne bijdrage de gewenschte vruchten drage, zal hoogst aangenaam wezen aan den schrijver

HR. GREVERS,

VOORBERIGT VOOR DE TWEEDE UITGAVE.

~~

De welwillendheid waarmede mijne eerste uitgave van mijne » Handleiding enz." in het algemeen werd ontvangen, en de gunstige beoordeelingen welke mij daarover door bevoegde beoordeelaars zijn geworden, hebben mij aangemoedigd mijne waarnemingen voort te zetten om te kunnen voldoen aan de opmerkingen en de vraag: "Of er niet iets te bedenken " zou zijn om op eene voldoende wijze zonder veel van de "waarheid af te wijken, enkel door meting van den om-"vang, (omtrek) genomen achter de voorpooten tot op den " schoft, het gewigt schoon aan den haak te zien aange-"wezen, zonder dat men zich eerst der moeite geven moet "het bruto- en daarna het netto-wigt naar den onder-"scheidene tax van qualificatie op te zoeken? te meer daar " het nemen der juiste lengte in vele gevallen moeijelijk, "ja zelfs ondoenlijk is, zoo als op stallen met greppels "waarop zwaar vee veelal bekrompen, op paardenstallen " gerekt en in de weide dik uitgevreten staan, hetwelk , altijd ook min of meer invloed uitoefent op den omtrek, "te nemen achter de voorpoten, en waarop de ervaring "leert bedacht te zijn." Sedert deze opmerkingen, mij bepaald bezig gehouden hebbende met aan te teekenen welke

lengte een natuurlijk goed geproportioneerd beest tegen over hare omtrek heeft, is het mij gelukt eene practische tabel te ontwerpen, waarin al het slagtvee in drie afdeelingen elk in zijnen aard en soort, wijze van voeding, (weiding en mesting) zijn opgenoemd en gequalificeerd, en alzoo voor den handelaar dat gemak zal opleveren dat hij, met een oogopslag van den gemeten omtrek het gewigt van het vleesch en vet schoon aan den haak kan zien aangewezen zonder tijd te spillen aan het opzoeken van het bruto- en daarna het netto-gewigt.

Intusschen is het niet te ontkennen, dat de verhouding der lengte tot den omtrek van elk slagtbeest niet altijd geevenredigd is aan de in de tabel opgegeven vermoedelijke lengte, zoo dat wil men de meest mogelijke naauwkeurigheid behouden, men bij twijfel altijd wel doen zal de lengte zoo naauwkeurig mogelijk op te nemen.

Wijders heb ik hier en daar in het werkje latere ervaringen en bevondene afwijkingen bijgevoegd waardoor ik hoop aan den geuitten wensch van velen te zullen hebben voldaan.

Hartelijk wensch ik, dat deze tweede, in vele opzigten verbeterde en vermeerderde uitgave, hetzelfde ruime onthaal als de eerste moge te beurt vallen.

WIJHE, Maart 1856.

HE. GREVERS.

Toen de Wet op het geslagt van 1852, waarbij den slagers en anderen, die aan den accijns onderworpen vee (rundyee) willen slagten of doen slagten, de verpligting opgelegd werd, de waarde van dat vee, vroeger door daartoe aangestelde vecschatters, in het vervolg zelf te bepalen, en daarvan een eigene aangifte te doen ten kantore van 's Rijks belastingen en overeenkomstig dien den te vorderen accijns te voldoen; - toen bij die zelfde Wet, voor een groot gedeelte, aan de Rijks ambtenaren werd opgedragen, de verificatie van dat vee, of de beschouwing, na gedane aangifte, of hetzelve overeenkomstig de wezenlijke waarde was aangegeven, bleek het mij, dat het voor de ambtenaren van het uiterste belang is, eene grondige veekennis te bezitten, of zich die eigen te maken, opdat aan de eene zijde 's Rijks schatkist in hare regten niet werd verkort, en aan den anderen kant de billijkheid in al hare eischen, ten aanzien van slagers of particulieren, die een aangegeven stuk slagtvee ter verificatie aanboden, te handhaven.

Het verkrijgen van eene grondige veekennis, zoo men daartoe niet reeds eenige opleiding genoten heeft, is gansch geene gemakkelijke zaak, hetgeen ligt te begrijpen is, daar men dikwijls slagers, die in hun beroep grijs geworden zijn, zeggen hoort: "Ik heb bij dit of dat beest

een aantal ponden in de weide of op den stal laten zitten," (*) eene bekentenis, waarnaast ik gaarne de mijne voeg, dat, hoezeer zelf in het vak van slager opgevoed, na ettelijke jaren buiten dit beroep te zijn geweest, mij in dien tijd veel ontbrak, wat tot de kennis der juiste zwaarte van het vee en deszelfs hoedanigheid en waardij vereischt wordt. — Intusschen trad de Wet in werking, en zag ik mij meerendeels belast met de verificatie van het veraccijnsde slagtvee, mij beijverende, naar kennis en vermogen, eene, zooveel mogelijk, gelijkmatigheid in aangiften te bevorderen.

Om dit oogmerk te bereiken, moest ik dikwijls al mijne kennis en ervaringen te hulp roepen, en niet zelden is het gebeurd, dat de schatting der zwaarte van een slagtbeest in leven, met die na de slagting, aanmerkelijk verschilde, waarvoor ik geene andere oorzaak wist te vinden dan de opzettelijke door den aangever gekozene stelling, waarin het beest werd geplaatst, om het oog van den ambtenaar te misleiden, terwijl het tot slagting bestemde dier, eenige dagen te voren het noodige voedsel onthouden werd en daardoor eenigzins wegslonk, zoodat het op zich zelf reeds aan het oog bij lange na datgene niet aanbood, wat het zou aanbieden, indien men het ter verkoop aanprees.

Omziende naar middelen, die mijne kennis konden ondersteunen, welke, zoo als gezegd is, in vele opzigten gelijk die van de meesten toch, welke, omdat zij noch

^(*) Ken slagers-term, waardoor men wil te kennen geven, dat het wigt van het vee, bevonden na de slagting, niet heaft beantwoord aan het wigt, waarop men het bij het leven geschat had.

slager, noch veehandelaar zijnde, zich zelden van de uitkomsten bij slagting, na voorafgaand onderzoek, kunnen overtuigen, — oppervlakkig te noemen was, had ik steeds op het oog, eenen maatstaf te zoeken, waardoor het oog en het gevoel niet geheel op zich zelven behoefden te staan en de beschouwing werd geholpen door de maat, welke, bij gelijke omstandigheden, ook gelijke uitkomsten zoude opleveren.

In een jaarboekje, ten gebruike van de Rijks ambtenaren over 1841, vindt men een gewijsde omtrent de metrique meting, waarvan in Engeland, Frankrijk en ook in België gebruik wordt gemaakt omtrent de berekening van het wigt bruto (in levenden staat) en het wigt netto, d. i. geslagt vleesch en vet, schoon aan den haak.

De wijze van berekening en beschouwing in beide eerstgemelde rijken, welke alleen het netto wigt ten doel hebben, verschillen hierin met het laatstgenoemde rijk, dat alleen belang heeft bij het weten van het bruto-wigt (in levenden staat), waarnaar de invoerregten worden bepaald.

Wat de toepassing betreft der berekeningen in Engeland en Frankrijk, laten die te veel veld open, om de grootste onnaauwkeurigheden te begaan, omdat, de verscheidenheden van slagtvee, op den aangenomen regel, niet alleen dezelfde verhouding hebben. Het Belgisch Gouvernement droeg derhalve aan den Directeur van het observatorium te Brussel de taak op, om de verschillende wijzen van berekeningen naauwkeurige na te gaan, ten welken gevolge twee reeksen van proefnemingen zijn gedaan, in tegenwoordigheid van eenige hoofd-ambtena-

ren der belastingen bij het Ministerie van Financiën in België, op dertig stuks slagtbaar vee, ossen, koeijen en vaarzen van vreemd en inlandsch ras.

De afwijkingen, bij dit onderzoek waargenomen, leverdern slechts een verschil van 63 Nederlandsche ponden, of iets meer dan 2 ponden per beest op. Een aanzienlijk verschil nam men echter waar bij eene koe van eenen bijzonderen ligchaamsbouw, en wel van 36 op 585 Nederlandsche ponden, hetgeen eene der grootste afwijkingen is, die men ontdekt heeft.

Na afloop van dit onderzoek werd de tafel ontworpen, welke na gedane meting tot aanwijzing van de levende zwaarte van het vee dienen moet, en bij Koninklijk besluit van den 6^{den} Junij 1836, voor de bepaling van het gewigt van het rundvee, in België ingevoerd.

Met behulp van die tafel zoude men nu ook het netto wigt (schoon aan den haak) kunnen bepalen, indien men volgens Layton Cooke, aannam, dat het netto- tot het bruto-wigt van een beest staat, omtrent als 0,65 tot 1, te weten: dat eene magere koe, netto iets meer dan $\frac{6}{10}$ van hare bruto zwaarte zal wegen; terwijl men dit voor een gemest beest veilig op $\frac{7}{10}$ stellen kan. Dit echter is eene stelling, die door de ondervinding, zoo zij in het algemeen op elk stuks slagtbaar vee werd toegepast, zou worden gelogenstraft. Het belang, dat wij er bij hebben, om tot de meest mogelijke naauwkeurigheid te geraken, zal ons spoedig doen zien, hoe men de waarheid nader te bepalen hebbe.

Na eenigen tijd over de wijze van meting, en het daarbij aangenomen grondbeginsel nagedacht en de resultaten aan mijne ervaring getoetst te hebben, verzette mijne verkregene kennis zich daartegen, gelijk dit mede het geval was, bij de verschillende slagers, of zij, die in den veehandel genoegzame kennis hadden opgedaan, om een voldoend oordeel te kunnen uitbrengen, en welke onderlinge redeneringen meest al op het volgende neêrkwamen; - dat, wat de ruwe kolossus of romp betrof, er eene zekere evenredigheid bestond in betrekking tot de te nemene maat, genomen op de aangewezene plaatsen van waar geen vergrijp kan plaats hebben. De omtrek, genomen van achter de voorpooten tot op den schoft van het beest, zie figuur 2, AB, is aan geene verandering onderhevig, omdat het beenderen gestel op die hoogte, door uitzetting of inkrimping, veroorzaakt door het gebruik van veel of weinig voedsel, niet af hankelijk wordt, maar de juiste maat aangeest van deszelfs wezenlijke dikte, en de meerdere of mindere graad van gevleeschdheid die maat zal verwijden of vernaauwen, hetwelk evenzeer het geval zal zijn met de te nemene lengte, daar deze niet genomen wordt van den schouder tot aan het uiterste der staartbeenderen, maar tot het uiterste punt van het vleesch van achteren op het midden der dij, CD, dat is: boven den schijthak en de stangpees en onder het heupbeen en den staartgroep, alzoo de lijn horizontaal doortrekkende van den voorvoet aan het armbeen langs den voorwand, tot op de achterveer, zie figuur 1, No. 1, 2 en 3.

Maar dat men, na op zulk eene wijze verkregene bruto zwaarte, met juistheid het netto-gewigt van het dier zoude kunnen bepalen, achtte men geheel onmogelijk, naardien zoo vele belemmeringen in den weg stonden, zoo men meende, die de verkrijging der gewenschte juistheid zouden beletten.

- 10. Wist men niet, althans het werd niet gemeld, of de beesten, die te Brussel tot proefneming gedien dhadden, gemeten zijn geworden met volle pens, dan wel, of zij eerst ettelijke dagen zonder voedsel gestaan hadden en toen gewogen, hetwelk geen gering verschil van bruto-zwaarte op de schaal geven zou, welk verschil ook tevens aanleiding gaf tot misrekening van het netto-gewigt (*).
- 2°. Had men daarbij op het oog de verschillende soorten van vee, hoezeer van inlandsch ras: zoo als de Noord-Hollandsche en Friesche koeijen (†), wier gemaakt-

Intusschen kan men veilig aannemen, dat, waar de belasting van het levend vee bij de ponden geheven wordt, de belastingschuldige wel zal zorgen, dat het voe niet met de volle pens wordt gewogen.

Het Gouvernement, dat het om de waarheid te doen was, zal ook zeker dit wel in het oog gehouden hebben, terwijl ook mijne eigene ervaringen en genomene proeven voor de waarheid kunnen instaan.

(†) De Noord-Hollandsche en Friesche soort van vee is in het algemeen welgemaakt van leden en heeft een fraai uiterlijk. In den levenden handel is het zeer begeerlijk, maar voldoet zelden bij slagting aan gewigt en binnenvet, tenzij het daarvoor

^(*) Hoeveel schijn van waarheid deze opmerking ook heeft, is zij toch, in betrekking tot de berekening van het netto-gewigt, niets meer dan eene denkbeeldige zwarigheid, daar deze berekening zich alleen grondt op de aangenomene eenheid en de juiste qualificatie van het slagtvee.

heid van beenderengestel, gestrekter en ruimer omvang, in gewigt, wanneer zij in maat, en bij gevolg in brutozwaarte met de Geldersche koe gelijk stonden, toch in netto-gewigt aanmerkelijk zouden verschillen, daar de substantive zwaarte en der meerdere regelmatige gevleeschdheid over al de deelen van het ligchaam, alsmede de betere voldoening bij slagting, in binnenvet, bii de laatsten, dat op de eerstgemelde soort in den regel overtreft: iets, waartoe landstreek, weide en stalvoedering ook het hare bijdragen, gelijk mede het gunstige of ongunstige van het weisaisoen, of wel, de schaarschheid der benoodigdheden bij stalvoedering, uit welke oorzaken het beest, van het noodige, om veel binnenvet op te leggen, niet genoeg, laat staan volop, krijgt, maar bij warme stalling en zindelijke oppassing slechts kunstmatig vet wordt, en meestal bij slagting aan de verwachting niet beantwoordt, en eindelijk;

3°. Dat de daarin aangegeven tax (maatstaf) tot qualificatie van het vee, waardoor men het netto- op het bruto-gewigt zoude kunnen bepalen, op zich zelf be-

opzettelijk geweid en gemest is. Ook schijnt het, dat, wat de koeijen betreft, men in die streken veel beter dan elders, de kunst verstaat, om, nadat zij in het voorjaar opgehouden hebben genoegzaam melk te geven, om ze als melkkoeijen aan te houden, ze zoo te voeren en op te passen, dat zij binnen korten tijd als vet ter markt gebragt kunnen worden. Wee dan den slager, die de noodige kennis mist, om zulk een dier te taxeren, in verhouding van stuk (grootte) met de Overijsselsche-, Groninger-, laaglandsche-Geldersche- en Noord-Brabantsche-koe gelijk te stellen, hij kan er op rekenen, dat hij een geducht pak krijgt.

schouwd, ongenoegzaam, en op het gros van vee, dat ter slagtbank geleid werd, onvoldoende zou wezer on de waarheid te vinden, waarbij men in algemeenen zin, hier te lande zoowel als elders, voor den handel, even veel belang had als bij het vet gemeste vee, waarvoor men een tarra van dertig ten honderd op de brutozwaarte raamde. Ook meende men, was de stelling, dat het magere vee, netto iets meer dan 6 van zijne bruto-zwaarte wegen zou, te zeer begrensd of te eenzijdig, als had die Heer (LAYTON COOKE) zijn onderzoek en ervaringen slechts uitgestrekt tot zijn vee op eigen' stal, door welke hij eene zoo gunstige mededeeling van het magere vee deed, hetgeen voor het oppervlakkigst verstand duidelijk moest worden, daar men onder het woord mager, gelijk onder het woord vet, meer dan eene hoedanigheid te verstaan heeft, hetgeen in ons land, zoo niet voor den handel, dan toch voor den slager en de ambtenaren, die bij aangiste en veraccijnsing als bij de verificatie zich daarnaar trachten te gedragen, onzekere, onaangename en nadeelige gevolgen kon hebben.

Op deze gronden verwierp men de toepassing der in dat jaarboekje voorkomende handleiding, om door middel van metrique meting het netto-gewigt naar den aangegeven' maatstaf te bepalen, maar wenschte overigens met mij, door op het gros van vee, dat in de verschillende saisoenen van het jaar ter slagtbank gebragt werd, proeven te zien genomen, welke de waarheid op vaste gronden, onbetwistbaar en bevattelijk voorstelden.

Geholpen door de welwillendheid en medewerking der

slagers te Zwolle, mogt het mij gelukken, gedurende één en één halfjaar, zulke ervaringen op te doen, als ik heb gemeend genoegzaam te zullen zijn, om, ook zelfs den minst veekundige teregt te helpen en in de gelegenheid te stellen, de zwaarte van een stuk vee, schoon aan den haak, te doen bepalen, door het nemen van eene eenvoudige maat, waarnaar men de tabellen opslaat, het vee naar voorkomende omstandigheden qualificeert, om in de eerste tabel het bruto- en in de tweede het netto-gewigt te zien aangewezen.

Is men nu te weten gekomen het getal ponden, dat het beest aan vleesch en vet wegen zal, dan valt het minder moeijelijk, om de waarde daarvan, overeenkomstig de hoedanigheid, naar gelang van den marktprijs te bepalen; en hiermede meen ik mijn eigenlijk doel te hebben bereikt.

IETS OVER DEN AARD DER HETRIQUE HETING EN WAAROP ZIJ BERUST.

Alle voorwerpen hebben drie afmetingen; welke me lengte, wijdte of breedte en hoogte noemt.

Een voorwerp is een ligchaam en alle stoffelijke lig chamen, die ons omringen, en waarvan eene afmetin kan geschieden en, daarna, geheel of gedeeltelijk gewo gen, kunnen in het vervolg bij vergelijking, enkel doo de maat hunne zwaarte bepaald worden, omdat gelijke beginselen en gelijke verhoudingen dezelfde gevolgen hebben

Tot deze vergelijkingen bedient men zich het gemakkelijkst van de Nederlandsche ellen-maat.

Wanneer men de Nederlandsche duim voor eenheid der lengte-maat, en het wigtje als duizendste deel van het Nederlandsche pond voor eenheid van het gewigt aanneemt, dan zal de kubieke palm gelijk aan het pond wezen, en bij gevolg, na gedane afmeting in duimen het door vermenigvuldiging verkregen produkt kubieke duimen, zonder eenige andere bewerking dan afsnijding van drie cijfers van de regter- naar de linkerhand, kunnen noemen in ponden, onsen, enz.

Bij voorbeeld:

Laat gegeven zijn ter afmeting en berekening een ronde balk; waarvan alleen de omtrek, ter berekening van den vierkanten inhoud, bekend is, en die omtrek over deszelfs geheele lengte bevat 205 Nederlandsche duimen terwiji men de lengte op 160 stelt.

Tot het vinden van den vierkanten inhoud, zoekt men eerst de wijdste doorsnede of diameter, welke men ver-

krijgt, wanneer men den gegeven omtrek 205 duimen door 3.14 deelt, en men vindt dat dit 65,286 duimen is.

Deze met elkander vermenigvuldigd 65,286 65,286

> Geeft 4262 Vermenigvuldigd met 0.785

als standvastig getal tot het vinden van den vierkanten inhoud des cirkels.

ŧ:

ſť.

Geeft 3345 duimen.

Vermenigvuldigd met de lengte 160

Geeft 535,340 kub. palmen

inhoud van den berekenden balk.

Indien men nu verondersteld, dat elke kubieke palm hout van dien balk een Nederlandsch pond weegt, dan zoude men kunnen zeggen, dat dezelve eene zwaarte had van ruim vijf honderd vijf en dertig ponden.

Op dezen grond vond de metrique meting van het vee hare toepassing: — men trachtte het te meten stuk vee in verbeelding voor een' oogenblik te herscheppen in eenen cilinder, d. i. een ligchaam in den vorm van den hiervoren beschreven balk, waarvan de lengte zoude zijn de hoogte, en dacht daarbij de onregelmatigheden van de uitzetting van den buik, den hals en de schenkels weg.

De omtrek nu van den te verbeelden cilinder, werd op eene plaats genomen, die de minst wisselvallige genoemd mag worden; namelijk achter de voorpooten, in de valling der borst, doorgetrokken tot op den schoft, alwaar de maat, het ligchaam zachtelijk drukkende, zich

weer vereenigt, zie figuur 3, AB, die den omtrek van den cilinder bepaalt.

Bij de lengte C D, genomen van het midden des beenpunts van den schouder, d. i. ter hoogte, waar de knop van den spal, boeg of schenkel — voorvoet aan het armbeen, zie figuur 1, N°. 1. — draait in de holte van het schouderblad; horizontaal doortrekkende langs het ligchaam tot aan het uiterste van de dij, gelijk met de buitenzijde der achterveer, zie fig. 1. N°. 3, zóó, dat het daar eenen winkelhaak vormen zou, in dien er eene dwarse lijn, onder den staart door, mede in aanraking kwam, voegde men een tiende van de gemetene lengte daarbij ter vergoeding van den zoo even weggedachten hals en de schenkels.

Stellen wij thans eene tweede voorbeeld, waarbij eene koe, op de aangegeven plaats, eenen omtrek zou hebben van 205 duimen en eene lengte van 160 duimen, berekend als in het eerste voorbeeld, daarbij voegende 1 der gemeten lengte, dan krijgen wij 205 gedeeld door 3,14=65,286 duimen (middellijn van

den omtrek). $65,286 \times 65,286 \times 0,785 = 3345,875$ vierkante duimen.

Vermenigvuldigd met 11 der

genomene lengte

176

geeft 588,874 kubieke palmen.

Aangenomen nu, dat eene kubieke palm van den berekenden cilinder (koe) een Nederlandsch pond zal wegen, hetgeen zoowel bij de proefnemingen te Brussel, als bij die, welke door mij genomen zijn, nagenoeg

gestaafd is, dan zal voorgesteld beest ongeveer 589 Ned. ponden wegen in levenden staat.

Deze stelling is geheel overeenkomende met die, welke in België is aangenomen. Ofschoon de becijfering eenigzins anders, minder omelagtig, maar daarom voor velen ook minder bevattelijk is; zie hier die stelling:

Gemeten omtrek 205

Bevondene lengte 160 duimen.

$$\frac{11}{40 \pi} \times AB^2 \times CD.$$

Dit, in cijfers uitgerekend, is:

het getal 3,14 vermenigvuldigd met 40 en het produkt gedeeld in 11, het qoutient vermenigvuldigd met het quadraat des omtreks maal de lengte.

OPHELDERING.

 $\frac{11}{40 \times 3,14 = 125,60} = 0,08758 \times 205 \times 205 \times 160 = 588,887 \\
\text{(kub. palmen.}$ EERSTE VOORBEELD.

Omtrek AB² 205 505

geeft 42025 duimen.

Vermenigvuldigd met

 $40 \times 3,14 = 125,60$ geeft 3680,54950 vierkante duimen.

Vermenigvuldigd met de lengte CD=160 dm.

geeft 588,887 kubieke palmen of nagenoeg 589 Ned. ponden.

⁽a) Men heeft hier voor het gemak twee cijfers afgesneden van de breuk en de volgende cijfer met één honderdduizendste vermeerderd.

TWEEDE VOORBEELD,

CONSTRUCTIE.

11
— = 0.087458
40 π
maal AB = 205
Geeft 17,95390
maal AB 205
Geeft 3680,54950
maal CD 160
Geeft 588,887 kub. palm.

OPMERKINGEN BLJ HET METEN VAN HET VEE.

~3636~

GEBRUIK DER TABELLEN.

Alvorens tot de meting van een beest overtegaan, zorge men, dat hetzelve, zoo veel mogelijk, vierkant op de pooten sta, dat de eene poot niet te veel voor den anderen noch met eenen krommen rug of de kop ter regter- of linkerzijde of te veel ter aarde gebogen sta, hetgeen aanleiding tot grove misrekeningen zou kunnen geven. Evenzeer dient men acht te slaan bij het nemen der lengte, wanneer het beest dik opgevreten, met volle pens is en de maat op en langs het ligchaam uitrekte, waardoor dan eene meerdere lengte, en gevolgelijk eene zwaarte verkregen zon worden, welke het dier niet had: de maat moet in elk geval lijnregt langs het ligchaam worden uitgetrokken.

Bij dik uitgevreten beesten zoude het zelfs geene onnaauwkeurigheid te noemen zijn indien men van den gemeten omtrek één à twee duimen verwaarloosde.

Tot de meting zal het best een lint wezen, waarop de Nederl. ellemaat in duimen is afgebeeld, zoo als men voor het meten der schepen gebruikt.

Eene lengte van drie Ned. ellen zal voor de meeste gevallen genoegzaam zijn.

Men neemt eerst den omtrek en plaatst daartoe het eene einde van het lint op de schoft, zie figuur 2. A, haalt het van daar, onder het lijf achter de voorpootenom, door tot aan het punt B, en vereenigt het vervolgens

met het einde op punt A, zorg dragende, dat het lint vlak op het ligehaam overal, zoo veel mogelijk, rakende gespannen wordt.

Den omtrek genoteerd hebbende, neemt men de lengte van het midden des beenpunts op den schouder, rekt het lint langs het ligchaam waterpas uit tot aan het uiterste der dij, gelijkstandig met het buitenste gedeelte der achter veer, zie figuur 1. N°. 3 en figuur 2. CD. en noteert mede die lengte.

Nu sla men de tabellen op: zoeke iu de tabel N°. 1 voor het getal duimen omtreek en lengte de bruto zwaarte, en in tabel N°. 2. voor die ponden bruto zwaarte het netto gewigt van het beest, onder den tax der qualificatie op, welke naast de ponden bruto zijn aangewezen.

Men merke op, dat, daar de tabel voor het bruto gewigt, voor den omtrek alleen van evene getallen in dnimen melding maakt, men het best zal doen, indien bij eene meting de omtrek een oneven getal aanwijst, die kolom te nemen, welke aan het hoofd 66nen duim minder dan het bedoelde getal aanwijst.

Bij voorbeeld: een beest, waarvan de omtrek is gemeten op 189 duimen bij eene lengte van 155 duimen, zal men (vermits het getal van 189 niet aan het hoofd der tabel voorkomt) de 188 nemen, en, nederdalende tot op de lijn, waarop het cijfer 155 in de eerste kolom (lengte in duimen) staat, zal men voor resultaat 480 vinden; dit getal wijet het bruto gewigt in Nederlandsche ponden aan.

Wilde men echter voor den gemetenen omtrek het

jeiste getal ponden vinden, dan zoude dit op sene der voorgestelde wijze moeten worden berekend; of wel, en wat het gemakkelijkst is, men deele het verschil tusschen het gevondene getal 480 en het naast staande in de volgende kolom, onder het cijfer 190 (omtrek in duimen) hetwelk is 490; de helft is 5, deze, gevoegd bij 480, geeft het juiste getal des inhouds 485 Ned. ponden bruto, waarvan men nu het netto gewigt vinden kan in de tabel No. 2, overeenkomstig de hoedanigheid van het beest, waarin hetzelve, naar voorkomende omstandigheiden en aangegevene regelen, dient te worden gequalificeerd.

Mijne ervaringen en proefnemingen bij wijze van qualificatie in de volgende bladzijden medegedeeld, hebben zich tot geene mindere afmetingen dan in deze tabel voorkomende, kunnen bepalen, ondanks het hooge belang, dat wij er bij hebben konden, om ook ten aanzien der vette kalveren eene basis te bekomen, waardoor men het netto- op het bruto-gewigt zou kunnen berekenen.

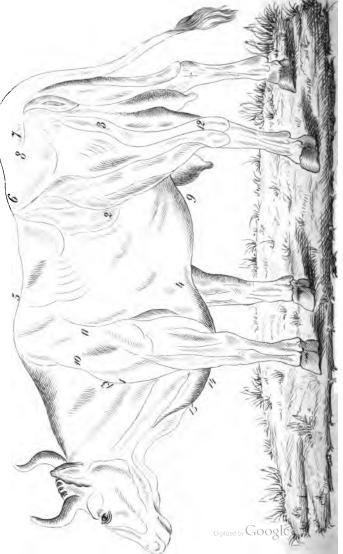
Onderscheidene proeven, op dezelve genomen, hebben mij overtuigd, dat de zoogenaamde vette- of room-kalveren niet altijd dezelfde verhouding hebben en ongekende oorzaken de verkrijging der juistheid beletten.

Om het netto gewigt te vinden, zoeke men in de eerste kolom van de tabel voor het netto gewigt, de ponden bruto zwaarte, welke men in de eerste tabel voor den gemetenen omtrek en lengte gevonden heeft, op. Op die lijn met den vinger voortschuivende tot op die kolom, waarboven de tax staat, waarin men het beest heeft gequalificeerd, vindt men het getal ponden, wat het beest

wegen zal, schoon aan den haak. Deze ponden zijn ge steld in halve Nederlandsche ponden, om de eenvoudig reden, dat men zich in den handel en in het gemeene leven nog te weinig gewend heeft aan Nederlandsche ponden, en men, voor als nog, zich daarin verstaanbaarder uitdrukt.

Ook deze tabel klimt met evene getallen van twee tot twee op, om de te groote uitgebreidheid, die dezelve anders verkrijgen zou, te voorkomen.

Het kan ook slechts een onbeduidend verschil veroozaken, of men bij het vinden van een oneven getal dit met een verhoogt of verlaagt.

Uitwendise deelen cener koe.

BEHANING VAN EENIGE LIGCHAANSDEELEN VAN HET RENDVEE.

- No. 1. Voorvoet aan het armbeen, de knop der mergpijp, ook schijf, klompstuk: door de slagers, spal of boeg geheeten.
 - " 2. Voorwand, de voorvang, het kofje, ook beentjes nagelhout (100kstuk geheeten.)
 - 3. De achterbil, de achterveer, het muisje (rookstuk).
 - , 4. Naborst, begin der flanken of paterstukken.
 - " 5. Achterste gedeelte van den schoft.
 - " 6. Heup- of heupbonk.
 - " 7. Staartgroep.
 - " 8. Banden, de wale of walegreep (tusschen den staartgroep en walegreep doet zich eene vetkneep voor).
 - " 9. De vangst, mede eene vetkneep, als ook onder het lijf voor het uijer bij eene koe, het vooruijer genoemd, bij eenen os is de zak die vetkneep, alsmede voor beiderlei geslacht de naad van achteren tusschen de billen.
 - "10. Voorschouder, het schildstuk.
 - "11. Schild- of schild-ribbe. Op deze plaats is weder eene vetkneep, in de rigting van den voorvoet aan het armbeen.
 - "12. Schijthak en stangpees.
 - "13. Op deze plaats, in de wandeling krop genoemd, tusschen den hals en de spal of boeg, ontwaart men mede eene vetkneep, wanneer men den kop slechts een weinig zijdelings tot zich draait.
 - vetknepen,

VERSCHILLENDE EIGENSSKAPPEN VAN HET RUNDVEL.

QUALIFICATIE VAN HETZELVE.

GUST (NIET DRAGTIG) VEE.

Ossen, kwenen (1) en vaarzen tot den ouderdom van 2 tot 3 jaren (2) goed geweid maar overigens niet gemest. $\frac{64}{100}(*)$

- 1. Onvruchtbare koeijen.
- 2. In den regel verjaart het rundvee in het voorjaar, en wel in de maanden April en Mei. Als het den ouderdom van twee jaren bereikt, begint het vee voor het eerst te wisselen of te breken; verliest de twee middelste kalvertanden, en krijgt daarvoor twee breede snijtanden. Elk jaar worden die met twee vermeerderd, en bereiken alzoo op eenen leeftijd van vier tot vijf jaren het volle getal, dat is acht breede- of snijtanden.

Het vee op hooge, ligte of schrale gronden aangekweekt, is doorgaans het vee van zware klei- of lage- gronden in tanden krijgen voor, zoo dat het meestal met de vier jaren volkomen in het bezit der snijtanden is.

^(*) Toto de tax, welke aangenomen wordt, te weten: dat deze soort van vee van elke 100 ponden bruto gewigt 36 ponden, aan vel, bloed, pens, darmen, enz. afslagt, en een netto gewigt houden van 64 ponden vleesch en vet, schoon aan den haak,

Daar er geen regel zonder uitzondering is, zoo	
kan het gebeuren, dat men soms in het midden	
van het wei-saisoen dergelijk dier ter slagtbank voe-	
ren moet, ter oorzake dat het looperig of stooterig	
is en honderderlei andere redenen meer, waardoor	
hetzelve wel goed vleesch dragende, maar evenwel	
niet rijp of vet te noemen is; in dit geval zal dan	
genoegzaam zijn	62
Soms gebeurt het, dat deze soort zich buitenge-	100
woon ontwikkelt en het jaar te voren reeds goed	
weiland gehad heeft, en 's winters gemest is, als	
dan, wat de kwenen en vaarzen betreft, zoude men	
	68
op hun derde jaar kunnen gaan tot	100
In enkele gevallen tot	70
Ossen van dien ouderdom, hoe goed ontwikkeld	100
	68
en rein vet ook, nimmer meer dan	$\overline{100}$
Ossen van dien leeftijd, met draf en spoeling van	
branderijen en bierbrouwerijen, vetgemest, bereiken	0.0
zelden	$\frac{66}{100}$
Ossen en kwenen van meerderen ouderdom, twee	100
drie of meer achtereenvolgende zomers geweid en	
's winters gemest, kunnen, wanneer zij goed vet en	
daarbij goed behangen van vleesch zijn, in den	
regel worden genomen op	70
	100
Wanneer de ossen meer bruto gewigt hebben dan	
850 Nederl. ponden en aan bovenstaande voor-	72
waarde beantwoorden	
Digitized by GOOS	lie.

De kwenen, van welk bruto gewigt ook, maken deze gunstige uitzondering zelden, en schijnt het allooi van vleesch tegen dat van den os niet te kunnen opwegen.

Trekossen, gedurende éénen zomer geweid en daarbij eenen geheelen of een gedeelte van den winter gemest, ordinair vleesch dragende, maar 64 goed vet 100 Goed vleeschdragende en goed vet, in en-66 kele gevallen . 100 Wanneer zij meer achtereenvolgende zomers 68 geweid en 's winters gemest zijn geworden 100 de meeste blijven daar iets beneden. Munstersche trekossen, welke veelal afgewerkt en heel mager, in het voorjaar in ons land ter weide gebragt worden, kunnen hoe deugdelijk ook aan het eind der weiding, zelden op gequalificeerd worden en zal men weldoen dezelven 2 á 42 minder te qualificeren. Tweejarige ossen, wanneer zij nog geene breede- of snijtanden hebben, - goed ontwik-60 keld en goed geweid 100 Tweejarige vaarzen, altijd iets gunstiger in 62 de slagting dan de ossen, kan men nemen op. 100(*)

^(*) Hier wordt de gewone regel van aankweeken en groeikracht verondersteld; en men kan niet loochenen, dat er vaarzen op dien leeftijd zijn, die tot eenen hoogeren tax kunnen worden genomen.

Koeijen, op eenen leeftijd van vier tot acht jaren, welke vier of vijf kalveren hebben geworpen, waarvan men zich doorgaans aan de hoornen kan overtuigen, alwaar zij even zoo veel kringen teekenen, als zij dragtig geweest zijn, kunnen, wanneer dezelve in het laatst der maand April of het begin van Mei droog (niet melk gevend) ter weide komen, daarbij in geenen vermagerden of verarmden toestand verkeerende, tegen het einde van het wei-saisoen — maanden October en November, — en haar geene tegenheden getroffen hebben, gesteld worden op

 $\frac{66}{100}$

In minder gunstigen toestand ter weide gebragt.

Men zij steeds bedacht op koeijen en in het algemeen op alle soort van slagtvee, dat, in minderen of meerderen graad aan longziekte heeft geleden of daardoor is aangetast geweest, hoe rein vet geweid of gemest, dient altijd 40 minder te worden gequalificeert als den tax waarin het vee overigens is aangewezen.

In de maanden Julij of Augustus dezelve ter slagtbank voerende, zal men in den regel dien tax nog moeten verminderen, hetgeen van het gunstige of ongunstige der uiterlijke hoedanigheid kan afhangen. (3)

^(*) Het is niet wel mogelijk, om van dergelijke gevalien betreffende den juisten maatstaf, dien er genomen moet worden, soodanig eene bepaalde aanwijzing te doen, dat zij niet weinige ponden verschillen kon; aangezien, dat de veehouder doorgaans alleen de kundige is, van het vôór of tegen, dat het dier wedervaren is. Nimmer echter zullen de verschillen bij den aan-

HELLGEVEID EN HAGTIG VEE.

-392-

Koeijen, welke van eenen meerderen leestijd zijn dan acht jaren, gemolken wordende tot den tijd van het ter weide gaan, dan droog gemaakt of even vóór dien tijd droog geworden, kunnen, bij het genot der volle weide, wanneer zij geen euvel aan de uijers bekomen, zoo dat men de toevlugt tot wrangen nemen moet, en ook niet

gewezen tax zoo groot zijn, dat zij in aanmerking komen bij de verschillen, die men, enkel op het gevoel en de oogmaat afgaande, ervaart.

Eene andere opmerking in het algemeen van het grootste belang is deze: twee of meer beesten van gelijke jaren en omstandigheden genieten te zamen eene en dezelfde weide of gelijkmatig deel van stalvoeder; het eene doet bij een' goed afgeronden en geslotenen ligchaamsbouw, uiterlijk zich voor als rein vet en goed gevleescht, terwijl het andere schonkerig, wel vet voelende op de aangeduide plaatsen, zich vleescheloos laat aanzien. Nu zoude men de fout begaan kunnen en qualificeren het eene, op de uiterlijke hoedanigheid te veel afgaande, te hoog, en het andere te laag, en bij slagting zou de verwachting van het eerste worden te leur gesteld en van het laatste overtroffen. De redenen daarvan op landhuishoudkundig gebied behoorende, zijn de volgende. De ondervinding heeft geleerd, wat in het algemeen het rundvee aan voedsel behoeft tot levensonderhoud, en wat het nuttigen kan tot verzadiging toe; het meerder verbruikte, als hetgeen tot levensonderhoud noodig is, strekt, om bij mestvee vleesch en vet, bij jong voe vleesch en wasdom en bij melkvee melk te geven. De natuur, die zich in den verschillenden aanleg van het rund, naar vaste regelen ontwikkelt, bewaart in eenen gezonden toestand eene evenredigheid, welke niet overschreden wordt, en meestal door den mensch nog te weinig gekend is, of voorbij gezien wordt, om de beoordeeling van juiste zwaarte en waardij zoo te doen, dat aan de verwachting wordt beantwoord. Hieruit volgt, dat, wat het eene beest aan vleesch meerder afwerpt het andere in binnenvet wordt overtroffen, en bewijst, hoe het verbruikte voedsel ook, maar op cene andere wijze, effect heeft gedaan.

Zie hierover verder: Verhandeling over den Overijsselschen. Veestapel, enz. door J. Jennes, bladz. 43 verv., uitgegeven bij

J. J. Tiji. te Zwolle, 1849.

te hoog van jaren zijn, in de maanden October en

November worden genomen tegen $\dots \dots \frac{3}{100}$
in enkele gevallen iets meer, maar blijven meesten-
deels beneden de $\dots \dots \dots$
Koeijen, gemolken tot de maand Augustus, dan
drooggemaakt, en doorweidende op goeden grond
en volop gras hebbende tot November $\frac{62}{100}$
Koeijen tot vetweiden bestemd, dragtig ter weide gebragt of kort daarna geworden, zoo dat het kalf meer dan half dragen is, wanneer dezelve geslagt zullen worden, in October of November, wegen,
hoezeer uiterlijk in goeden staat, in den regel niet
meer dan , $\frac{62}{100}$

Het rundvee, hier voren opgenoemd, blijft in het algemeen gedurende eene maand na het wei-saisoen, op de stallen overgebragt, den verschillenden tax in hunne eigenschappen aangewezen, behouden, wel te verstaan: wanneer men dezelve niet moedwillig doet verachteren of door mesting nog meer doet vooruit komen.

Bij hoog bejaarde koeijen, welke vet geweid zijn, zal men steeds met eenig oordeel moeten te werk gaan, daar deze zeer wisselvallig kunnen uitvallen. Somtijds is $\frac{50}{100}$ genoeg, terwijl anderen $\frac{60}{100}$ zullen wegen, hetwelk veel kan af hangen of zij goed gevleescht en vast, hard (niet lobberig) in de vetknepen zijn.

Er is eene soort van koeijen of koetjes, welke men knepsen of trippen noemt; eene kleine soort van beesten, welke men veelal bij den geringen stand van boeren,

bewoners der hooge- en heide-gronden, vooral ook langs
den Maaskant in de provincie Noord-brabant aantreft;
dezelve zijn zeer fijn van beenderengestel en niet minder
fijndradig van vleesch, hetgeen wanneer zij goed vet
zijn, van eenen bijzonder aangenamen smaak is. Deze
soort van koetjes, wanneer dezelve vroegtijdig droog ge-
maakt worden, en zwaar land tot weide bekomen, leggen
veel binnenvet op, en bij slagting werpen zij weinig
tarra af, zoodat dezelve veilig kunnen genomen worden
64
op , ; $\frac{100}{100}$
Eene andere soort van vee, ossen, koeijen, vaar-
zen, enz. is er, die men, om hunnen bijzonderen
ligchaamsbouw, zwelbroeken, paardenkonten of
dubbelbilten noemt; deze soort van vee is door-
gaans zeer voos (spongieux) en, zoo als de slagers
het noemen, droog van vleesch. Eng van omvang,
hebben zij, om het zoo eens te noemen, eene
dubbele ontwikkeling van schoft en billen, zoo
zelts, dat soms een gedeelte van de staartgroep
er in verborgen ligt, terwijl hun rug goed ge-
vleeschd, bijna appelrond is. Dezelve hebben, in
het algemeen, zoo zij ook al goed geweid of ge-
mest zijn, in evenredigheid van het gewone maak-
sel van vee, dat binnenvet niet, wat men anders,
overeenkomstig de uiterlijker hoedanigheid, billijker-
wijs zou mogen verwachten; in den regel zal daar-
toe genoeg wezen

In enkele gevallen

Eveneens is het gelegen met den stier of bul (*) en de knikbandige, bandelooze of brulsche koe (†), wier uiterlijke hoedanigheid, wanneer dezelve ook al dik in het vlèesch zijn, toch de verwachting op binnenvet, bij slagting niet zelden te leur stelt; in de meeste gevallen zal genoeg wezen

 $\frac{62}{100}$

Eindelijk, het geheele jaar door, ziet men vee ter slagtbank brengen, dat noch vet noch mager te noemen is. Het komt er dan voornamelijk op aan, een juist oordeel van de qualiteit te hebben.

Van primo Januarij tot ultimo Junij is er, in het algemeen, maar vooral in den tegenwoordigen tijd, schaarschheid, om vet vee te krijgen voor den slager.

Er zijn voorbeelden van zeer vette stieren of bullen, doch zeer zelden, en alsdan zal men $r_{0.0}^{6.0}$ kunnen nemen.

^(*) Stier of bul, welken men gedurende een, twee, drie of meerder jaren sanhoudt tot dekking van de koeijen. In de meeste streken van ons vaderland slagt men hem op eenen leeftijd van vier jaren, hetzij zoo, of wel, na eerst tot os te zijn gesneden, hij eenen zomer geweid of gemest is; om redenen, hoe ouder hoe onhandelbaarder, en hoe zwaarder hoe minder geschikt hij is om het jonge vee te dekken.

^(†) Knikbandige, bandelooze of brulsche koe; eene koe, welke door verlies van hare banden, zigtbaar van achteren langs de ruggegraat onder de staartgroep, zie figuur 1, No. 7 en 8, waar langs zij eene inzinking krijgt en daardoor voor de voortteling ongeschikt wordt, wordt bruls of bandeloos genoemd, omdat zij dan soms een gedurig dof gebrul voortbrengt. Zelden hebben deze veel binnenvet, en wanneer zij hare kwaal in ergen graad hebben, kunnen zij bij slagting als uitgebrand en zeer zwart van kleur wezen.

Het weidevee des voorgaanden zomers is in de maanden November, December en Januarij opgeslagt; de weinige jonge ossen, wier mesting men doet voortduren, worden in de maanden Februarij, Maart, April en Mei met graagte weggekocht; en zoo gebeurt het, dat, daar de slager, het geheele jaar door, in de behoeften van zijne kalauten moet voorzien, hij al het maar eenigzins slagtbare vee koopt, wat hem voorkomt.

Hierop nu rekenen ook de boer en veehouder; wordt in het voorjaar eene koe te laat of te vroeg dragtig; geeft zij geen melk genoeg meer of heeft zij al reeds goed vleesch, dan wordt dezelve droog gemaakt, eene week of zes goed gevoerd, en als dan voor vet verkocht. (3)

Brengt eene al te kunstmatige, sterk bevorderde melkgeving den aanleg tot velerhande ziekte mede, even zeer mag men veilig aannemen, dat het vleesch daardoor in zijne eigendommelijke zwaarte wordt aangetast en van sappen beroofd, die evenredigheid mist, welke men bij niet melkgevend vee ontwaart.

De provinciën Noord-Holland en Friesland, bij voorkeur het land van boter en kaas, doen ons dit vooral in het gewigt van afgemolken koeijen bespeuren, ook dan nog, wanneer dezelve slechts één' zomer zijn geweid, zonder meer, uiterlijk rein vet zich voordoen, zullen zij ten allen tijde, twee, soms meer procent aan vleesch en vet minder wegen, dan minder sterk afgemolkene koeijen uit andere streken, welke hetzelfde genot van

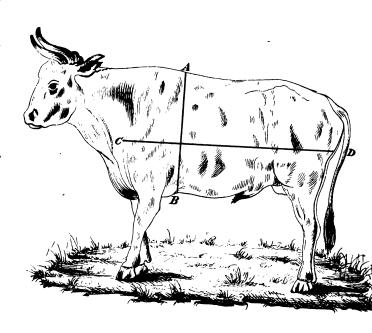
^(*) lu geen geval doen zich meer afwijkingen bij de meting voor, dan bij eenigzins bejaarde melkkoeijen, welke alleen door juiste kennis en oplettendheid kunnen worden voorgekomen, door den te nemen tax van qualincatie, waarvan de oorzaak in het volgende moet gezocht worden.

Zulk vee is noch vet noch mager, en zal men hetzel-
ve naar den graad van gevleeschdheid en middelbare ja-
ren, mits geene Friesche koeijen zijnde, kwalificeren op
60 à $\frac{62}{100}$
Deze soort van vee, Friesche koeijen zijnde,
bepaald bedoelende, die, welke in de maanden
Mei en Junij op de veemarkten in Friesland ge-
kocht worden, zullen in den regel, wanneer zij
puik zijn, niet meer wegen dan $\frac{60}{100}$
Wanneer zij ordinair zijn, redelijk vleesch heb-
bende en niet zonder gevoel van vet op de aan-
gewezene plaatsen, zie figuur 1, No. 9, 11, 13,
14 15 ele deu mi men nemen 58
14 en 15, als dau zal men nemen $\frac{58}{100}$
56
Minder gevleeschd $\frac{56}{100}$
200()

weiden gehad hebben; zonder te willen buitensluiten dat elders niet dergelijke koeijen — hoezeer geene Friesche of Noord-Hollandsche zijnde, van gelijke gebreken zullen gevonden worden, zoo als de melkkoeijen van melkboeren nabij en in de steden wogende, alwaar de meest mogelijke melkgeving, het doel en de eigenschappen zijn, welke men door voedsel en kunstmatige middelen tracht te bevorderen en te verhoogen.

⁽a) Hier zoude men, wat het slagtbare vee aangaat, genaderd zijn aan de grens van mager vee. Wilde men echter langs de lijn afdalen van al hetgeen onder het woord mager te verstaan is, dan zoude men tot beneden de r_{000}^{50} moeten gaan: wel te verstaan, in dien het bruto gewigt door meting wordt bepaald.

Afgemolkene koeijen, bepaald diegenen bedoe-	
lende, welke men in het najaar op de verschillende	
markten in Noord-Holland koopt, en naar onder-	
scheidene oorden van ons vaderland brengt, om	
dadalijk te worden geslagt — waarvan men zich aan	
het einde van het wei-saisoen ontdoet, om stalvoeder	
te sparen of andere redenen: in den regel kan men	
	56
die stellen op	100
Enkele gevallen op	58
	100
Wanneer die koeijen worden opgestald om vet te	
mesten, zoo als ook gebeurt, en waarop men zich	
veel meer dan vroeger begint toe te leggen, dan	
zal men in het voorjaar, naar voorkomende omstan-	
digheden dezelve qualificeren van $\frac{62}{100}$ tot	64
ungheden dezerve quannoeren van	100
Voor jong vee, in het voorjaar, goed gevleeschd	
maar niet gemest zijnde, hierdoor te verstaan, dat	
vee, hetwelk enkel goed hooi en een weinig afval	
van graan (kort geheeten) of sop gehad heeft, in	
den regel	60
	100
Minday good garlegeshd	58

TABEL No. 1,

AANWIJZENDE HET GEWIGT VAN HET HOORNVEE

IN

LEVENDEN STAAT,

VOLGENS DESZELFS OMTREK EN LENGTE.

BRUTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN NEDERL. PONDEN.

	engte in Nederl. nimen van bet porste gedeelte van				N ACI	ITER	DE VOORPOOTES			
den scheuder tot achter de dij.	140	142	144	146	148	150	152	154	156	158
	(*)	ŀ	Ī	1	Ī	i	i —		<u> </u>	-
120	206	212	218	224	230	236	243	249	256	262
121	208	214	220	226	232	938	945	957	258	964
122	209	215	221	228	234	240	247	253	260	967
123	211	217	223	229	236	242	249	255	262	269
124	213	219	225	231	238	244	251	257	264	
125	214	221	227	233	240	246	253	259	266	273
126	27.6	222	220	235	94.9	040	055	oeo	268	077
127	218	224	230	237	243	950	957	964	270	275
128	220	228	232	239	245	950	250	966	273	280
129	221	228	234	241	247	954	261	968	275	200
130	223	229	236	242	249	256	263	270	277	284
131	995	021	938	911	057	aro	OCE	0770	279	20.0
132	226	933	940	246	953	200	067	272	279 281	288 288
133	228	235	241	248	255	969	960	27 E	283	200
134	230	236	243	250	257	964	271	079	285 285	293
135	232	238	245	252	259	266	273	280	288	295
136	1	1			l i					
137	935	040	940	254	201	208	275	282	290 292	297
138	237	244	250°	257	203	070	970	204	292 294	299
139			252						294 296	
140	240	247	254	261	268	276		291		
1 142	1						l			
141	242	249	256	263	270	278	285	293	300	308
149	244	251	258	265	272	280	287	295	302	310
143 144	245	252	260	267	274	281	289	297	305	312
144	247		261		276	283	291	299	307	315
149	249	250	263	270	278	285	293	301 	309	317
146	25 0	25 8	265	272	280	287	295	303	311	319
l					1		J			

^(*) De breuken, bij vermenigvuldiging meer dan 0,5 zijnde, orden voor een geheel genomen en daar beueden verwaarborgd.

39

Lengte in Nederl. daimen van het	OMTREK, GENOMEN ACHTER DE VOORPOOTEN.											
voorste gedeelte van den schouder tot achter de dij.	160	162	164	166	168	170	172	174	176	178		
120	269	276	282	289	296	304	311	318	325	333		
121	271	278	285	292	299	506	313	321	328	335		
122	273	280	287			309						
123	276	283	289	296	304	311	318	326	333	341		
124	278	285				314						
125	280	287	294	302	309	316	324	331	339	347		
126	282	289	297	304	311	319	326	334	342	349		
127	284					321						
128	287		301	309	316	324	331	339	347	355		
129						326						
130	291	299	306	314	321	329	337	344	352	360		
131	293	301	308	316	324	331	339	347	355	363		
132	296	303	311	318	326	334	342	350	358	36		
133	298	305	313	321	328	336	344	352	361			
134	300	308	315	323	331	339	347					
135	302	310	318	326	333	341	349	358	366	37		
136	305	312	320	328	336	344	352	360	369	37		
137	307	315	323	330	338	347	355	363	371	38		
138	309	317	325	332	441	349	357	366	374	38		
139	311	319	327	335	343	352	360	368	377			
140	314	322	330	338	346	354	362	371	380	38		
141	316	324	332	340	348	357	365	374	382	39		
142	318	326	334	342	351	359	368	376	385	39		
143	321	328	337	345	353	362	370	379	388	39		
144	323	331	339	347	356	364	373	382	390	39		
145	325	333	341	350	358	367	375	384	393	40		
146	327	335	344	352	361	369	378	357	396	40		

BRUTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN NEDERL. PONDEN.

	ī —									_
Lengto iu Nederl. duimon vau het	OMT	REK	, gen	OME	N AC	HTEE	ad :	VOOR	P001	en.
voorste godeelte van den schonder tot achter de dij.	180	182	184	186	188	190	192	194	196	198
120	34 0	34 8	356	363	371	379	387	395	4 03	419
191	343	351	358	366	374	382	390	399	407	415
122	346	354	361	369	377	385	394	402	410	479
123	349	357	364	372	381	389	397	405	413	499
124	352	359	367	376	384	392	400	408	417	4.25
125	354	362	370	379	387	395	403	412	420	429
126	357	365	373	382	39 0	398	406	415	424	432
127	360	368	1376	385	393	401	410	418	497	436
128	363	371	379	388	396	404	413	422	430	439
129	366	374	382	391	399	407	416	425	434	443
130	369	377	385	394	402	411	419	42 8	437	446
131	371	380	3 88	397	405	414	423	431	440	450
132	374	883	391	400	408	417	426	435	444	453
133	377	386	394	403	411	420	429	438	448	457
134	380	388	1397	406	414	423	432	441	451	460
135	383	391	400	4 09	418	426	4 35	44 5	454	463
136	386	394	403	412	421	430	439	448	457	467
137	389	397	406	415	424	433	442	451	461	470
138	391	400	409	418	427	436	445	454	464	474
139	394	403	412	421	430	439	448	458	468	477
140	397	406	415	424	433	442	452	461	471	480
141	400	409	418	427	436	445	455	464	474	484
142	403	412	421	430	439	449	458	468	477	487
143	406	415	424	433	442	452	461	471	481	491
144	408	417	427	436	445	455	465	474	484	494
145	411	420	4 30	439	449	458	468	478	4 88	497
146	414	42 3	433	442	452	461	471	481	491	501

BRUTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN NEDERL. PONDEN.

Longto in Nederl. duimen van het	омт	REK,	GEN	OMEI	N ACE	ITER	DE V	OORI	POOT:	EN.
voerste gedeelte van den schouder tet achter de dij.	200	202	204	206	208	210	212	214	216	218
120	420	42 9	437	44 6	454	463	472	481	4 90	499
121					458					
122	427	436	444	453	462	471	480	489	498	507
123	431	439	448	457	466	475	484	493	502	512
124	434	443	452	461	470	4791	488	497	506	516
125					473					
126	441	450	459	468	477	486	496	505	515	524
127	445	453	463	472	481	490	500	509	519	528
128					485					
129	452	461	470	479	488	498	507	517	527	537
130	455	464	473	483	492	502	511	521	531	541
131					496					
132	462	471	481	490	500	510	519	529	539	549
133	466	475	484	494	504	513	523	533	543	553
134					508					
135	472	482	492	501	511	521	531	541	551	562
136	476	486	495	505	515	525	535	545	555	566
137	480	489	499	509	519	529	539	549	560	570
138	483	493	503	512	523	533	543	553	564	574
139	487	496	506	516	526	537	547	557	568	578
140	490	500	510	520	530	540	551	561	572	582
141	494	504	513	524	534	544	555	565	576	586
142	497	507	517	527	538	548	559	569	580	591
143	501	511	521	531	541	552	563	573	584	595
144					545				588	
145	508	518	528	538	54 9	560	570	581	592	603
146	511	521	532	542	553	563	574	485	596	607
 	1	1		1	1		1			1

42

Lengte in Nederl. duimen van het	OMTREK, GENOMEN ACHTER DE VOORPOOTEN												
voorste gedeelte van den schouder tot achter de dij.	220	222	224	226	228	230	232	234	236	238			
120	509	518	527	536	546	556	565	575	585	595			
121	513	522	531	541	551	560	570	580	590	600			
122	517							585					
123								590					
124								594					
125	530							599					
126	534	543	553	563	573	583	594	604	614	625			
127	538	548	558	568				609					
128	542	552	562	572	582	593		614					
129	547		567	577	587	597	608	618	629	639			
130	551	661	571	581	591	602	612	623					
131	555	565	575	585	596	607	617	528	639	649			
132	559	569	580	590	601	611	622	633	643	654			
133	564	574	584	594	605	616	627	637	648	659			
134	568	578	589	599	610	621	631	642	653	664			
135	572	582	593	603	614	625	636	647	658				
136								652					
137	580	591	602	612	623	634	645	657	668	679			
138	585	595	606	617	628	639	650	661	673	684			
139	589	600	610	621	632	644		666					
140	593	604	615	626	637	648	660	671	682	694			
141	597	608	619	630	641	653	664	676					
142	602	612	624	635	646	657	669	681					
143	606	617	628	639	651	662	674	685	697	709			
144	610	621	632					690					
145	614	625	636	648	660	672	683	695	707	719			
146	618	630	641	653	664	676	688	700	712	72			

BRUTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN KEDERL. PONDEN.

Longto in Ned. duimen van het	OMTBEK, GENOMEN ACHTER DE VOORPOOTES											
voorste gedeelte van den schonder tot achter de dij.	240	242	244	246	248	250	252	254	256	258	260	
120	605	615	625	636	646	656	667	67 8	688	699	710	
121									694			
122	615	625	636	646	657	667	678	689	700	711	722	
123					662	673	684	695	706	717	728	
124			646						711			
125	630	641	651	662	673	784	695	706	717	728	740	
126	635	646							723		745	
127		651	662	673	684	695	706	717	729	740		
128	645	656	667	678	689	700	711	723	734	746	757	
129									740			
130	655	666	677	689	700	711	722	734	746	757	769	
131	660	671	683	694	705	717	728	740	752	763	775	
132	665	677	688	699	710	722	734	745	757	769	78	
133	670	682	693	705	716	728	739	751	763	775	78	
134	676	687	698	710	721	733	745	757	769	781	79:	
135	681	692	704	715	726	738	750	762	774	786	799	
136	686	697	709	720	732	744	756	768	780	792	80	
137	691	702	714	726	737	749	761	774	786	799	81	
138	696	707	719	731	743	755	767	779	792	804	817	
139	701	713	724	736	748	760	773	785	797	810	82	
140									803			
141	711	723	735	747	759	771	784	796	809	821	834	
142									815			
143									820			
144									826			
145									832			
146	736	748	761	773	786	799	811	824	838	851	864	

44

Lengte in Nederl. duimen van het	OMTREK, GENOMEN ACHTER DE VOORPOOTEN											
voorste gedeelte van den schouder tot achter de dij.	140	142	144	146	148	150	152	154	156	1.5		
147				274								
148	254	261	269	276	284	291	299	307	315	32		
149 150				278 280								
151				282								
152				284								
153 154				286 287								
155				289		305	313	322	330	339		
156				291								
- 157				293								
158 159		279		295				328				
160	275	283	291	299	307	315	324	332	341	350		
161	276	285	293	301	309	317	326	334	343	352		
162	278	286	294	303	311	319	328	337	345	354		
163 164	280	290	296	$\frac{305}{306}$	313	221	330	339	347	356		
165	283		300	308	317	325	334	343	352	361		
166	285	294	302	310	319	327	336	345	354			
167	287	295	304	312	321	329	338	347	356	365		
168 169	289	297	306	$\frac{314}{316}$	323	333	340	349	358	367		
170	292	301	309	318	327	335	344	353	362	372		
171	294	303	311	320	328	337	346	355	365	374		
172 173	296	304	313	322 324	330	339	348	358	367	376		

45

BRUTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN NEDERL. PONDEN.

Lengte in Nederl. doimen van het	омт	REK,	GEN	OME:	NACI	ITER	DE V	OOR	POOT	EN.
voorste gedeelte van den schouder tot achter de dij.	160	162	164	166	168	170	172	174	176	178
147					363					
148					366					
149					368					
150	336	345	353	362	370	379	388	397	407	416
151					373					
152	341	349	358	366	375	385	393	403	412	422
153	343	351	360	369	378	387	396	405	415	424
154	345	354	362	371	380	390	399	408	418	427
155	347	356	365	374	383	392	401	411	420	430
156	350	358	367	376	385	395	404	413	423	432
157	352	361	370	379	388	397	406	416	426	435
158	354	363	372	381	390	400	409	419	428	438
159	357	365	374	383	393	402	412	421	431	44]
160	359	368	377	386	395	405	414	424	434	444
161-	361	370	379	388	398	407	417	427	436	447
162	363	372	381	391	400	410	419	429	439	445
163	365	375	384	393	403	412	422	432	442	45
164	368	377	386	396	405	415	425	435	445	45
165	370	379	388	398	407	417	427	437	447	457
166	372	381	391	400	410	420	430	440	450	460
167	374	384	393	403	412	4.22	432	442	453	14.63
168	377	386	395	405	415	425	435	445	455	46
169	379	389	398	408	417	428	438	448	458	46
170	381	391	400	410	420	430	440	450	461	47
171	383	393	402	412	422	433	443	453	464	47
172	386	395	405	415	425	435	445	456	466	47
173	388	397	407	417	427	437	448	458	4.69	48

duimen van het	l		Man	UMA	N ACE	ITER	DE 4	700R	P001	EN.
voorste godoolte van den schonder tot achter de dij.	180	182	184	186	188	190	192	194	196	198
147	417	426	435	445	455	465	474	484	494	504
148									498	
149									501	
150	425	435	444	454	464	474	484	494	504	515
151	428	438	447	457	467	477	487	497	508	518
152	431	441	450	460	470	480	490	501	511	521
153	434	444	453	463	473	483	494	504	514	525
154									518	
155	44 0	449	459	469	480	490	500	510	521	531
156	442	452	462	472	483	493	503	514	524	535
157									528	
158	448	458	468	478	489	499	510	520	531	542
159									534	
160	454	464	474	484	495	506	516	527	538	549
161	457	467	477	487	498	509	519	530	541	552
162									545	
163	462	473	483	493	504	515	526	537	548	559
164									551	
165	468	478	489	499	510	521	532	544	555	566
166	471	481	492	503	514	5 25	536	547	558	57 0
167	474	484	495	506	517	528	539	550	562	573
168	476	487	498	509	520	531	542	553	565	576
169									568	
170	482	493	504	515	526	537	549	560	572	583
171	485	496	507	518	529	54 0	552	563	577	587
172	488	499	510	521	532	543	555	567	578	590
173	491	502	513	524	535	547	558	570	582	524

BRUTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN NEDERL. PONDEN.

Lengto in Noderl. duimon van het voorste gedeelte van									P001	_
den schouder tot achter de dij.	200	202	204	206	208	210	212	214	216	218
147	515	525	535	54 6	557	567	578	589	600	611
148	518	529	539	550	560	571	582	593	604	616
149	522	532	54 3	553	564	575	586	597	608	620
150	525	536	546	557	568	579	590	601	613	624
151	52 9	539	550	561	572	583	594	605	617	628
152	532	543	554	565	576	587	598	609	621	639
153	536	546	557	568	579	591	602	613		
154				572 576				617		
155					3		1		633	64
156	546	557	568	579	591	602	614	625	637	649
157	55 0	561	572	583	594	606	618	629	641	
158	553	564	575	587	598	610	622	633		
159	557	568	579	591	602	614	625	637		
160	200	2/1	900	594	OUG	019	629	641	653	660
161				598				645	657	670
162	567	579	590	602	613	625	637	649	662	674
				605				653		
1				609				657		
165	578	ออษ	OOT	613	025	037	649	661	674	680
166 -	581	593	605	616	628	641	653	665	678	69
167	585	596	608	620	632	645	657	669		
168		600	612	624	636	648		673		
169	592			628				677	690	
170	595	607	619	631	044	656	669	681	694	70
171	599	611	623	635	647	660	673	685	698	71
179	602	614	626	639	651	664	677	689	702	71
173	606	618	630	642	655	668	681	693	707	

oorste gedeelte an den schouder	000	220	22.	200	220	200	200	002	100	238	
ot achter de dij.	220	222	224	220	228	230	232	234	250	238	240
147	623	634	646	657	669	681	692	705	717	729	741
148	627	638	650	662	673	685	697	709	721	734	746
149	631	643	654	666	678	690	702	714	726	739	751
150	635	647	659	671	682	694	707	719	731	744	756
151		651	663	675	687	699	711	724	736	749	761
152	644	656	668	680	692	704	716	728	741	754	766
153	648		672	684	696	708	721	733	746	758	771
154	652	664		688	701	713	725	738	751	763	770
155	657	669	681	093	700	718	730	743	150	768	101
156	661	673	685	697	710	722	735	748	760	773	786
157	665	677	690	702	714	727				778	
158	669	682	694	706	719	732	744	757	770	783	797
159			698	711	723	736	749	762	775	788	802
160	678	690	703	715	728	741	754	767	780	793	807
161	682									798	
162	686	699	712	724	737	750	763	776	790	803	817
163	690	703	716	729	742	755	768	781	795	808	822
164	695	707	720	733	746	759	773			813	
165	699	712	725	738	751	764	777	791	805	818	552
166	703									823	
167	707									828	
168	712		738	751	764	778	791	805	819	833	847
169	716						796	810	824	838	855
170	720	733	747	760	773	787	801	815	829	843	857
171	724									848	
172										853	
173	733	746	760	773	787	801	816	829	844	858	87

49

Lengte in Nederl. duimen van het	OM	TRE	K, G	ENON	EN A	СНТ	ER D	E VOC)kP00	TEN.
voorste gedeelte van den schouder tot achter de dij.	242	244	246	248	250	252	254	256	258	260
147	754	766	779	791	804	817	830	843	856	870
148	759	771	784	797	810	823	836	849	862	876
149		776						855	868	889
150	769	782	795	807	821	834	847	861	874	888
151		787								89:
152		792								899
153	784	797	810	824	837	850	864	878	991	90
154	789	803	816	829	842	856				91
155	794	808	821	834	848	861	875	889	903	913
156		813						895	909	92:
157		818						901	915	929
158		823			864		892	100 mm	0.14.0	93
159		829			870			2 -0.0	926	94
160	820	834	848	861	875	889	903	918	932	947
161		839			881		909		938	95
162		844							944	959
163		849			892		920		950	96
164	841	855			897		926	941	955	970
165	840	860	8/4	888	903	917	932	946	961	976
166	851				908					989
167		870								
168		875								
169		881						0.00		100
170	871	886	901	915	930	945	960	975	990	100
171	876	891	906	920	935	950	965	981	996	101
172	882	896	911	926	941	956	971	987	1002	101
173	887	902	916	931	946	301	917	993	1008	102

Longto in Nederl. duimen van het	OM	TREE	, GE	NOM	EN	ACHT	ER D	E VO	ORP	OOTE	N.
roorsto gedeelte van den schouder tot achter de dij.	140	142	144	146	148	150	152	154	156	158	160
174	200	308	317	325	334	343	352	369	371	381	300
175	301						354				
176	303	312	320	329	338	347	357	366	375	385	395
177	304	313	322	331	340	349	359	368	377	387	397
178	306	315	324	333	342	351	361	370	380	390	399
179							363				
180 .	310	319	328	337	346	355	365	374	384	394	404
181	311	321	330	339	348	357	367	376	386	396	406
182	313						369				
183	315						371				
184	317						373				
185	319	328	337	346	356	365	375	385	395	405	415
186	320	330	339	348	358	367	377	387	397	407	417
187		331	341	350	360	369	379	389	399	409	419
188	324	333	343	352	362	371	381	391	401	411	42
189	325		344	354	364	373	383	393	403	414	42
190	327	337	346	356	365	375	385	395	405	416	42
191	329	339	348	358	367	377	387	397	408	418	42
192	331	340	550	360	369	379	389	400	410	420	43
193	335	345	352	362	371	381	391	402	412	422	43
194							393				
195	330	346	355	365	375	385	395	406	416	427	43
196		348	357	367	377	387	398	408	418	429	44
197	339	349	359	368	379	389	400	410	420	431	44
198		1 351	361	371	381	391	402	412	423	433	44
199		3 35	363	373	383	393	404	414	425	436	44
200	34	35	365	375	385	395	406	416	427	438	44
		ŀ								1	1

Lengte in Ned. duimen van het	03	MTRI	ek, c	ENO:	MEN	ACH	TER	DE 1	voor	P001	EN.
voorste gedeelte van den schouder totachter de dij.		164	166	168	170	172	174	176	178	180	189
174	400	470	490	430	440	457	461	479	482	493	504
175	402	412	423	433	443	453	464	474	485	496	
176	404	414	425	435	445	456	466	477	488	499	510
177	407	417	427	438	448	458	469	480	491	502	513
178	409	419	429	440	450	461	472	483	494	505	516
179	411	421	432	442	453	463	474	485	496	508	519
180	414	424	434	445	455	466	477	488	499	510	522
181	416	426	437	447	458	469	480	491	502	513	525
182	418	428	439	450	460	471	482	493	505	516	528
183	420	431	441	452	463	474	485	496	507	519	531
184	423	433	444	455	466	476	488	499	510	522	533
185		435	446	457	468	479	490	501	513	525	536
186	427	438	449	459	471	482	493	504	516	527	539
187	430	440	451	462	473	484	495	507	519	530	542
188	432	442	453	464	476	487	498	510	521	533	545
189	434	445	456	467	478	489	501	512	524	536	548
190	437	447	458	469	481	492	503	515	527	539	551
191	439	449	461	472	483	495	506	518	530	542	554
192	441	452	463	474	486	497	509	520	532	545	
193	443	454	465	477	488	500	511	523	535	547	560
194	446	457	468	479	491	502	514	526	538	550	562
195	448	459	470	482	493	505	517	529	541	553	565
196	450	461	473	484	496	508	519	531	543	556	568
197	453	464	475	187	498	510	522	534	546	559	571
198	455	466	478	489	501	513	525	537	549	562	574
199	457	468	480	492	503	515	527	539	552	564	577
200	460	471	482	494	506	518	530	542	555	567	580
						11					

Lengte in Ned. duimen van het voorste gedeelte	Uat	TRE	k, G	ENON	EN	ACHT	rer :	DE V	oori	POOT	IN.
van den schouder tot achter de dij.		186	188	190	192	194	196	198	200	202	204
174	516	597	290	==0	5.61	579	E05	-07	609	201	291
175									613		
176	521	533	545	556	568	580	592	604	616	629	641
177									620		
178	527								623		
179	530								627		
180	533								630		
181	536	548	560	572	584	596	608	621	634	646	659
182	539	551	563	575	587	599	612	624	637	650	663
183	542								641		
184	545								644		
185	548	560	572	585	597	609	622	635	648	661	67
186	551	563	575	588	600	613	625	638	651	664	678
187		566	578	591	603	616	629	641	655	668	68
188	557	569	581	594	607	619	632	645	658	671	68:
189	560	572	585	597	610	623	635	648	662	675	688
190	563	575	588	600	613	626	639	652	665	679	69;
191	566	578	591	603	616	629	642	655	669	682	690
192	569	581	594	607	620	632	645	659	672	686	699
193	572	584	597	610	623	636	649	662	676	689	703
194	575								679		
195	578	590	603	616	629	642	655	669	683	696	710
196	581	594	606	619	632	646	659	672	686	700	71
197	584	597	609	622	636	649	662	676	690	704	71
198	587	600	613	626	639	652	666	679	693	707	72
199	590	603	616	629	642	655	669	683	697	711	72
200	593	606	619	632	645	659	673	686	700	714	729

Lengte in Ned. duimen van het	ом	TREI	¢, G1	ENOM	EN	АСИТ	ER I	DE V	OORP	OOTI	EN.
voorste gedeelte van den schouder tot achter de dij.	206	208	210	212	214	216	218	220	222	224	226
174 175	646 650		672 676						751 755	764 768	778 783
176 177 178 179 180	657 661 665	670 674 678	683 687 691	696 700 704	709 713 717	723 727 731	736 740 745	750 754 759	759 763 768 772 776	778 782 786	799 796 801
181 182 183 184 185	676 680	689 693 697	702 706 710	716 720 724	729 733 737	743 747 751	757 761 765	771 775 780	781 785 789 794 798	799 804 808	81: 81: 82:
186 187 188 189 190	695 698 702	708 712 716	722	736 740 744	749 754 758	764 768 772	778 782 786	792 797 801		821	83 84 84
191 192 193 194 195	713 717 721	727 731 735	741 745 749	755 759 763	769 773 778	784 788 792	799 803 807	813 818 822	824 828 833 837 841	848 848 852	85 86 86
196 197 198 199 200	732 735 739	746 750 754	760 764 768	775 779 783	790 794 798	805 809 813	819 824 828	835 839 843	846 850 854 858 863	865 870 874	88 88 89

veerate gedeelte vau den schouder tet achter de dij. 174 175 176 177 178 179	792 797 801 806	806 811 815	821 8 2 5	234 834 839	848	863	240 877		907
175 176 177 178	797 801 806	811 815	825						907
175 176 177 178	797 801 806	811 815	825						007
176 177 178	801 806	815		839	853	000	_ 1 1		1 JUI
177 178	806				1000	909	882	897	912
177 178	806		1830	843	858	873	887	902	917
178	910	819					892		922
	OTO	824	839	853	868	883	897	912	928
1/9 1				858			902		933
180	819	833	849	863	878	893	907	923	938
		000							_
181				867			912		943
182				872			918	933	948
183				877			923	938	954
184				882			928	943	959
185	842	856	872	887	902	917	933	948	964
186	846	861	877	891	907	922	938	953	969
	851	866	882	896	912	927	943	958	974
	855					932		964	
189				906			953	969	985
190	864	880	895	911	926	942	958	974	990
			000	~ ~ ~					
191				915			963		995
192				920			968		1000
193				925			973		1006
194	887			930			978		1011
195	00/	803	ara	935	APT	aó\	983	1000	1016
196	892	908	923	939	956	972	988	1005	1021
197	896	912	928	944	961	977	993	1010	
198	901	917	933	949	965	982		1015	
199	905	921	937	954	970	987	1003	1090	1037
200	910	926	942	959	975	992	1008	1025	1042

BRUTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN NEDERL. PONDEN.

Lengte in Nederl. duimen van het	OMTI	REK,	ENOM	EN AC	HTER	DE VO	ORPO	OTEN.
voorste godeelte van den schonder tet achter de dij.	246	248	250	252	254	256	· 258	260
784	000	005						
174 175	922 927	937 942	952 957				1014 1020	1030
176	932	947	963					
	938			0,0			1025	
177 178	943					1015	1031	1047
178	948				1005	1021	1037	1053
180	953				1011	1027	1043	1059
790 ,	800	808	900	1001	1016	1032	1049	1065
181	959	974	991	1007	1099	1038	1054	1071
182	964	980	996	1012	1022	1044	1080	1071
183	969		1001	1017	1023	1050	1086	1000
184	975	990	1007	1023	1030	1055	1000	1000
185	980	996	1012	1029	1045	1000	1072	1005
		ł .	1		1		ı	1
186	985	1001	1017	1034	1050	1067	1084	1101
187	aat	17007	エハスつ	11039	11056	11073	Panri	11106
188	ספט וו	11012	ITUZO	11()45	เากสจ	1072	11005	11110
189	ITOUT	11017	11034	11051	11067	1084	וחוו	11119
190	1006	1023	1039	1056	1073	1090	1107	1124
191	1012	1028	1045	1069	1070	1006	7770	1196
192	1017	1033	1050	1067	1064	TORD	11170	11100
193	1022	1039	1056	100/	1004	1104	1119	11130
194	1028	1044	1061	1079	1005	1110	1124	1142
195	1033	1050	1067	1084	1111	1110	1136	1140
	1	!	ı			1	i	ı
196	1038	1055	1072	1089	1107	1194	1149	1160
197	111144	1001	17078	11095	11119	በጉባ	17748	11166
198	11049	1066	T083	11101	פוווו	11146	11754	1179
199 •	1054	1071	1089	1106	1194	1140	1150	1177
200 -	1059	1077	1094	1112	1129	1147	1165	1118
						~1 =/	1.100	1

TABEL No. 2.

AANWIJZENDE HET GEWIGT

VAN HET

RUND- OF HOORNYEE,

GESLAGT, VET EN VLEESCH SCHOON AAN DEN HAAK

VOLGENS

DESZELFS BRUTO GEWIGT, BEREKEND NAAR DEN AANGENOMEN TAX VAN QUALIFICATIE.

NOTA.

Men zij indachtig, dat het netto gewigt in halve Nederlandsche of zoo genaamde oude ponden in deze tabel is uitgedrukt; — dat de eerste kolom is: het volgens OMTREK EN LENGTE IN TABEL N°. I gevondene bluto gewigt, hetwelk hier even eens in Nederlandsche ponden is gesteld.

Dat de volgende kolommen bevatten het netto gewigt of HET SCHOON AAN DEN HAAK van het beest, naar den verschillenden maatstaf of tax, waarin het omtrent de kennis van weiding of voeding, of wel, door uiterlijke hoedanigheid en vetteekens, moet worden gequalificeerd. Bijv.

Men heeft gemeten eenen os of eene koe, en vindt voor deszelfs omtrek en lengte in tabel N°. 1, 560 Ned. ponden. Deze ponden in de eerste kolom van tabel N°. 2 opgezocht, en met den vinger op die lijn voortschuivende tot in die kolom, waarboven de tax staat, waarin men het dier naar omschrijving heeft gequalificeerd, bij voorbeeld 160, dan zal men vinden 739 oude of halve Ned. ponden.

Om de keus, omtrent den te nemen tax, van het weidevee in het najaar te vermakkelijken tusschen 100 en 100 en 100 bijgevoegd.

NETTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN HALVE NED. PONDEN.

Bruto gewigt in Nederl.		T	AX	VAN	QUA	LIFIC	ATIE		
ponden volgens omtrek en lengte.	56	58	60	62	64	65	66	68	70
an militar	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2004	(*)			200		1-0		Description of	36
206	231	239			264			280	
208	233	10,100,10					274		29]
210	235	244	252	260	269	273	277	286	294
212	237	246	254	263	271	276	280	288	297
214	240	248	257	265	274			291	300
216	242	250					285	294	
218	244	253	262		279			296	
220		255	264		282			299	308
222	249	258	266	275	284	289	293	302	31
224	100,000	260			287		295	305	31
226		262			289		298	307	31
228	255			282			301	310	
230	258	267	276		294		303	313	32
232	260	269	278	287	297	302	306	316	32
234		271	100		300			318	
236		274		292				321	33
238		276							
240	269		288		307				
242	271	281	200	300	310	315	319	329	33
244	273	200			312			332	100
246	276	77.0	100		315				
248	278				317			337	34
250	280	290			320			340	34
252	282	292	302	319	323	328	339	343	35
254	11000	295			325		335		
256	287	297	307	317	328			348	35
258	289	200.00	310		330		340		36
260	291	400			333		543	354	
262	293	304	314	325	335	341	345	356	36
264		306			338		348	359	
266		308						362	
268	300	311	322	332	343	348	353	364	37
270	309	313	324	335	346	351	356	367	37

^(*) De breuken van 0.25 en meer worden voor een geheel genomen en daar beneden verwaarloosd.

NETTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN HALVE NED. PONDEN.

Bruto gewigt in Nederl. ponden volgens omtrek	TAX VAN QUALIFICATIE.								
	56	58	60	62	64	65	66	68	70
en lengte.	100	100	100	100	100	100	100	100	100
272	305	316	326	337	348	354	359	370	38
274	307				351				
276	309	320			353				
278		322			356				
280		325		347			370		
282	316	327	338	350	361	367	372	384	39
284	318	329			364				
286	320	332	343	355	366	372	378	389	40
288	323	334	346	357	369	374	380	392	40
290	325	336	348	360	371	377	383	394	40
292	327	339	350	362	374	380	385	397	40
294	329	341	353	365	376	382	388	400	43
296	332	343			379		391	403	41
298	334	345	358	370	381	387	393	405	41
300	336	348	360	372	384	390	396	408	42
302	338	350	362	374	387	393	399	411	4.9
304	340	353	365	377	389	395	401	413	4.9
306	343	355	367	379	392	398	404	416	45
308	345	357	370	382	394	400			
310	347	360	372	384	397	403	409	422	4:
812	349				399				
314		364			402				44
316		367			404				
318		369			407				
320	358	371			410				
322	361	374	386	399	412	419	425	438	43
324	363	376	389	402	415	421	428	441	45
326	365				417		430	443	45
328	367				420				
330	11	-			422	100			100
332	379	385	398	412	425	432	438	452	46
334	374	387	401	414	428	434	441	454	46
336	1370	390	403	417	1430	437	444	457	47
338	379	392	406	419	433	439	446	460	47
340	48.	394	408	422	435	442	449	462	47

gewigt in Noderl.													
ica volgons omtrek	56	58	60	62	64	65	66	68	170				
en lengte.	100	100	100	100	100	100	100	100	10				
342	383	397	410	424	438	445	451	465	479				
344	385						454	468	482				
346	388	401		429			457	471					
348	390	404	418	431	445	452	459						
350	392	406	420	434	448	455	462	476	490				
352			422			458	100		495				
354			425				467						
356	399	413	427	447			470						
358			430										
360			432				475						
362	1000		434	7.700	200	100	478	100.01	507				
364							480						
366							483						
868		427		456			486						
370		429		459		481	488						
72	417	452	446	461	476	484	491	506	52				
374	419	434					494						
376	421	436	451	466	481	489	496	511	52				
378		438		469			499						
380	426	441		471	486		502		53				
82	128	443	458	473	489	497	504	520	53				
384	430	445	461				507		53				
386							510						
388	435	450	466	481	497		512						
390				483	499		515		-				
392	439	455	470	486	502	510	517	533	549				
394		457		488			520						
396	444	459	475				523						
398			478										
· 4 00							528						
402	III To the second		12.00	12 13 14	0.911	1000	531	100					
404							533						
406	455		487		520			552					
408	457			506	522	530	539	555	571				
410	459		492										

rate gewigt in Nederl.	-	TAX VAN QUALIFICATIE.										
penden volgens omtrek	56	1	60	62		65	1000	68	70			
en lengte.	100	100	100	100	100	100	100	100	10			
412	461	478	494	511	527	536	544	560	575			
414	464	480	497	513	530	528	546	563	580			
416		483		516	532	541						
418	468	485	502			543						
420	470	487	504	521					58			
422	473	490	506	523	3. 10. 10.	10000	557	574				
424	475	492	509	526	543				59			
426	477	494			545		562					
428	479	496	514		548		565	582				
430	482					559		585				
432	484	501	1000	536		10000	1000					
434	486	503	521	538	556	564		590				
436	488	506			558			593				
438	491	508	526	543		569		596				
440	493	510			563			598				
442	495	513	530	548	566	575	583	601	61			
44	497	515		551		577		604				
446	500	517	535	553		580			62			
448	502	520	538	556	573	582		609				
450	504	522	540	558	576	585	594					
452	506	524	542	560	579	588	597	615	63			
454	508	527	545	563	581	590	599		63			
456	511	529	547	565	584	593			63			
458	513	531	550	568	586			-	64			
4 60	515	534	552	570	589	598	607		64			
462	517	536	554	573	591	601	610	628	64			
464	520			575		603			65			
466	522	541	559			606		634				
468	524	543		580	599			636				
470	526	545	564	583	602	611		639				
472	529	548	566	585	604	614	623	642				
474	1	550		588			626		66			
476	533				609		628	647				
478	535	554	574	593	612	621	631	650	669			
480	538	557					634	653	67			

Brate gewigt in Nederl.	1	-	'AX '	V A M	OT ::	===			_
ponden volgens omirek			AA	VAN	QUA	LIFIC	ATIE		
en lengte.	56	58	60	62	64	65	66	1 68	170
on lengte.	100	100	100	100	100	100	100	100	100
		1	1	ı	1	<u>-</u>	 	1	1.00
482	540	559	578	598	617	627	626	656	675
484	542	561			620		639	658	
4 8 6			583		622		642	661	-, -
488	547	566		605	625			664	
490	549	568	588	608			647		686
492	551	571	590	610		640	649	669	
494		573		613					689
496		575			635		655	672 675	
498	558						657		694
500		580		620		650	660		697 700
502	562			622		1			
504		585		625			663		
506	567			627				685	
508	569				650		668		
510	571			632			671		
512	573		•						714
514			614						717
516			617 619			668	678	699	
5 18	580		622	640				702	
520	582			645				704	
522	1		1			676		707	728
524 524	585	,	626					710	731
524 526	587		629					713	734
528	589	610		052	673	684	694	715	736
530		612 615	1	000	076	686	697	718	
· ·				657					742
532		617			681	692	702	724	745
534 536	598		641	662	684	694	705	726	748
538			643	005	686	697	708	729	750
540	603	624		667			710	732	753
i I	605		648		691	702	713	734	756
542	607		650					737	
544		631	653	675	696	707		740	
546	612	633		677	699	710		743	
548	614	636	658	680	701	719	702	74 4 1	TOT
550	QTQ	638	660	682	704	715	726	748	770

Bruto gewigt in Moderl.	TAX VAN QUALIFICATIE.											
penden volgens omtrek	56	58	60	62	64	65	66	68	70			
en lengte-	100	100	100	100	100	100	100	100	100			
552	618	640	662	684	707	718	729	751	773			
554	620	643	200	687	709		731	753	770			
556	623	645	667	689	712	723	734	756	77			
558	625	647	670	692	714	725	737	759	78			
56 0	627	650	672	694	717	728	739	762	78			
562	629	652	674	697	719	731	742	764	78			
564	632				722			767	79			
566	634	17.24	679	702	724			770	79			
568	11000	659	682		727		750	772				
570	11	661						775	79			
572	641	12.50	686	1000	732		755	778	80			
574	643	666	689		735	746	758	781	804			
576	645		691	714	737		760	783	80			
578	647	670	694	717	740	751	763	786	809			
580		673		719	742	754	766	789	812			
582	652	675	698	722	745	757		792				
584	654	677	701	724	748	759	771	794				
586	656	680	703	727	750	762	774	797	820			
588	659	682	706	729	753	764						
59 0	661	684	708	732	755	767	779	802	826			
592	663	687	710	734	758	770	781	805				
594	665	689	713	737		772	784					
596		691					787	811				
598		694		742	765		789	813				
600	672	696	720	744	768	780	792	816	840			
602	674	698	722	746	771	783	795	819	843			
604		701		749	773	785						
606	679	703	727	751	776	788	800	824	848			
608	681	705					803					
610	683	708	732	756	781	793	805	830	854			
612	685	710	734	759	783	796	808	832	857			
614	688	712	737	761			810					
616	690		739			801	813	838	862			
618	692		742		791	803	816	840	865			
620	694	719	744	769			818					

Bruto gewigt in Nederl.		7	XX	VAN	QUA	LIFIC	CATIE		
ponden volgens omtrek en lengte.	56	58	60	62	64	65	66	68	170
en tengte.	100	100	100	100	100	100	100	100	100
622	697	722	746	771	796	809	821	846	871
624	699	724				811		849	874
626	701	726			801		826	851	876
628	703		754		804		829	854	100.0
630	706	731		781	806			857	882
632	708	733	758	784	809	822	1	860	885
634	710			786	812			862	888
636	712	738		789	814			865	890
638	715	740			817	829	842	868	893
640	717	742	768	794	819	832	845	870	896
642	719	745	770	796	822	835	847	873	899
644	721	747	773		824		850	876	
646	724						853	879	904
648	726	752	778	804				881	907
650	728	754	780			845	858	884	910
652	730	756	782	808	835	848		887	913
654	732	759			837	850		889	916
656	735	761						892	918
658	737	763			842			895	921
660	739	766		818	845	858	871	898	924
662	741	768	794	821	847	860	1000	900	927
664	744				850	863		903	930
666	746				852		879		935
668	748		802	828			882		935
670	750	777	804	831	858		884		938
672	753	780	806	833	860	874	1000	-	941
674	755	782		836	863		390		44
676	757	784	811		865		892	919	
678	759		814		868		895		
680	762	789	816		870		898		
682	764	791	818	846	873	887	900	60	955
684	766		821				903		958
686	768	796	823		878	892		933	
688	771		826		881		908		
690						897	911	938	966

Digitized by GO5gle

Brulo gewigt in Nederl.			TAX	VAI	N QI	JALU	PICATI	E.	
ponden volgens omtrek en lengte.	56 100	58 100	60 100	62 100	64 100	100	66	68	70
692 694 696 698 700	777 780 782	803 805 807 810 812	833 835 838		888 891 893	902 905 907	916 919 921	944 947 949	975 975 977
702 704 706 708 710	788 791 793	814 817 819 821 824	845 847	873 875 878	901 904 306	915 918 920	929 932 935	957 960 963	986 988 991
712 714 716 718 720	802 804	828	857 859 862		914 916 919	928 931 933	942 945 948	971 974 976	997 1000 1002 1005 1008
722 724 726 728 730	811 813		869 871 874	895 898 900 903 905	927 929 932	941 944 946	956 958 961	985 987 990	101! 1014 1016 1019 1022
732 734 736 738 740	820 822 824 827 829	851 854 856		$\frac{913}{915}$	940 942 945	954 957 959	969 972 974		1033
742 744 746 748 750	836 838	865 868	893	923 925 928	952 955 957	970 972	982 985 987	1009 1012 1015 1017 1020	1042 1044 1047
756 758	847 849	875 877 879	902 905 907 910 912	935 937 940	968 970	980 983 985	995 998 1001	1023 1025 1028 1031 1034	1056 1058 1061

Brule gewigt in			TA	X VA	N QU	ALIPIC	ATIE.		
Ned. ponden volgens omtrek en lengte.	56	58 100	100	62 100	64 100	65 100	66	68 100	70 100
762	853	884	914	945	975	991	1006	1036	1067
764		886		947	978		1008		
766	858	889	919	950	980	996	1011	1042	1079
768		891		952	983		1014		107
770	19-37	893	366	955	12.26	7.525	1016		107
772		896		957	988			1050	108
774 776	867	898 900		960 962	991		1022 1024		
778		902		965		1011		1055	108
780		905		967	998		1030	1061	109
782	1	907		17.7(3.5)	1001	100	1032	1064	109
784		909					1035		
786	880	912	943		1006	1022	1038	1069	
788	1		946	977			1040		
790	10.00	916	6.35	12.75	1011	1027	1043	1074	0.00
792		919			1014		1045	1077	
794	2.5	921	0,00		1016		1048	1080 1083	
796 798		923 926			1019 1021		1051		
800			960				1056		
802	898	930	969	994	1027	1043	1059	1091	112
804			965	997	1029	1045	1061	1093	112
806		935		999	1032	1048	1064	1096	112
808	905	937	970	1002	1034	1050	1067	1099	
× 810	16	1000					1069		
812	11000	942		1007	1039	1056	1072	1104	113
814 816		944	977	1009	1042	1061	1074 1077	1110	114
818		949	982	1012	1047	1063	1080	1112	114
820		951	984	1017	1050	1066	1082	1115	114
822	921	954	986	1019	1052	1069	1085	1118	
824	923	956	989	1022	1055	1071	1088	1121	115
826	925	1958	1991	1024	1057	1074	1090	1123	115
828	927	960	994	1027	1060	1076	1093	1126	115
830	990	900	990	1029	1002	Tola	1000	1100	110

Brute gewigt in		7	XX V	AN QI	JALIFI	CATIE		
Noderl. ponden volgens	60	62	64	65	66	68	70	72
· emtrek en lengte.	100	100	100	100	100	100	100	100
832	998	1032	1065	1082	1098	1132	1165	
834			1068					
₩ 836			1070					
838			1073					
840	II .	1	1075	l	1	1		
842 844			1078 1080				1179	
846			1080					
848			1085					
850			1088				1190	1224
852	1022	1056	1091	1108	1125	1159	1193	1227
854	1025	1059	1093	1110	1127	1161	1196	1230
856			1096					
858			1098					1236
860	!!	j i	1101			1	1204	1 1
862			1103					1241
864 866			1106 1108					1244
868			1111					
870		1079	1114		1148			
872	1046	1081	1116	1134	1151	1186	1221	1256
874			1119					
876			1121			1191		1261
878 880		1089 1091		1141	1159			1264
14	11	ì	1			1197	1	1267
882 884			1129 1132				1235 1238	
886			1134					
888		1101		1154			1243	
890		1104		1157			1246	
892	1070	1106	1142	1160	1177	1213	1249	1284
894		1109	1144	1162	1180	1216	1252	1287
896		1111			1183			
898 900			1149					1293
300	TOOU	TITE	1152	1110	11188	1224	1260	1296

Bruto gewigt in		1	'AX V	AN QI	UALIF	CATIF	i	
Mederl, ponden volgens	1 00	62	64	65	66	68	70	72
omtrek en lengte.	100	. 100	100	100	100	100	100	100
902	1082	1118	1155	1173	1191	1227	1263	1299
904	1085	1121	1157	1175	1193	1229	1266	1309
906	1087	1123	1160	1178	1196	1232	1268	1305
908		1126	1162	1180	1199	1235	1271	1308
910	1092	1128	1165	1183	1201	1238	1274	1310
912			1167	1186	1204	1240	1277	131:
914	1097	1133	1170	1188	1206	1243	1280	1316
916	1099	1136	1172	1191	1209	1246	1282	1319
918	1102	1138	1175	1193	1212	1248	1285	1329
920	1104	1140	1178	1196	1214	1251	1288	
922	1106	1143	1180	1199	1217	1254	1291	1
924	1109	1146	1183	1201	1220	1257	1294	1331
926	1111	1148	1185	1204	1222	1259	1296	133
928	1114	1151	1188	1206	1225	1262	1299	
930	1116	1153	1190	1209	1228	1265	1302	
932	1118	1156	1193	1212	1230	1268	1305	ı
934	1121	1158	1196	1214	1233	1270	1308	134
936	11123	1161	1198	1217	1236	1273	1310	1348
938	1126	1163	1201	1219	1238		1313	
940	1128	1166	1203	1222	1241	1278		1354
942	1130	1168	1206	1225	1243	1281	1319	1350
944	1133	1171	1208	1227	1246	1284	1322	1359
946	1135	2173	1211	1229	1249	1287	1324	1369
948		1176			1251	1289	1327	136
950	1140	1178	1216	1235	1254	1292	1330	
952		1180	1219	1238	1257	1295	1333	137
954	1145	1183	1221	1240	1259	1297	1336	137
956	1147	1185	1224	1243	1262	1300	1338	137
958	1120	1188	1226	1245	1265	1303	1341	1380
960	1152	1190	1229	1248	1267	1306	1344	138
962	1154	1193	1231	1251	1270		1347	
961	1157		1234	1253	1272	1311	1350	1389
966	1159	1198	1236	1256	1275	1314	1359	1301
968	1162	1200	1239	1258	1278	1316	1355	139.
970	1164	1203	1242	1261	1280	1310	1358	1307

974 1169 976 1171	1208 1210 1213	1247 1249	1266			70 100	72
972 1166 974 1169 976 1171	1205 1208 1210 1213	1244 1247 1249	1264 1266	1283	1322	<u> </u>	
974 1169 976 1171	1208 1210 1213	1247 1249	1266			1361	1200
974 976 1169 1171	1208 1210 1213	1247 1249	1266				144 M X
976 1171	1210 1213	1249			1020		
	1213		1768			1366	
978 1174		1252				1369	1408
		1254					1411
	1218	1257	1277	1296	1336	1375	1414
		1260					1417
	1223	1262	1282	1302	1341	1380	1420
	1225	1265	1284	1304	1344	1383	1423
		1267					1426
992 1190	1230	1270	1290	1309	1349	1389	1428
						1392	
996 1195	1235	1275	1295	1315	1355	1394	1434
						1397	
							1440
1002 1202	1242	1283	1303	1323	1363	1403	1443
1004 1205	1245	1285	1305	1325		1406	
		1288					1449
		1290				1411	
1010 1212	1252	1293	1313	1333	1374	1414	1454
1012 1214						1417	
							1460
						1422	
	1262					1425	
1020 1224	1265		1	1346			
1022 1226			1329		1390		
						1434	
1040						1436	
		1316					
1030 1236	1277	1318		1	1401		1
	1280					1444	
						1448	
						1450	
1038 1246	1287	11329	1349	1370	1412	1453	1495
1040 1248	1290	0 133	1359	2 1373	3 1414	1456	1498

NETTO GEWIGT VAN HET HOORNVEE IN HALVE NED. PONDEN.

Brute gewigt in Mederl.		7	V XA	AN Q	JALIF	CATI	J	
poeden volgens omtrek	60	62	64	65	66	68	70	72
en lengte.	100.	100	100	100	100	100	īw	100
		i	1	1	ı	ı	ī	ī
1042				1355				1500
1044				1357				
1046				1360				
1048				1362				
1050	1260	1302	1344	1365	1386	1428	1470	1512
1052	1262	1304	1347	1368	1389	1431	1473	1515
1054	1265	1307	1349	1370	1391	1433	1476	1518
1056	1267	1309	1352	1373	1394	1436	1478	1521
1058				1375				
1060	1272	1314	1357	1378	1399	1442	1484	1526
1062	1274	1317	1359	1381	1402	1444	1487	1529
1064	1277	1319	1362	1383	1404	1447	1490	1532
1066	1279	1322	1364	1386	1407	1450	1492	1535
1068	1282	1324	1367	1388	1410	1452	1495	1538
. 1070	1284	1327	1370	1391	1412	1455	1498	1541
1072	1286	1329	1372	1394	1415	1458	1501	1544
1074				1396				
1076		1334					1506	
1078	1294	1337	1380	1401	1423	1466	1509	1552
1080	1296	1339	1382	1404	1426	1469	1512	1555
1082	1298	1342	1385	1407	1428	1472	1515	1558
1084				1409				
1086				1412				
1088				1414				1567
1090	1308	1352	1395	1417	1439	1482		
1092	1310	1354	1398	1420	1441	1485	1529	1572
1094		1357		1422				
1096				1425				
1098	1318					1493		1581
1100	1320	1364			1452			1584
1102	1322	1366	1411	1433	1455	1499	1543	1587
1104				1435				1590
1106				1438				
1108		1374			1463			1596
1110				1443			1554	
	1334							

Brute gewigt in Mederl.		T	AX V	AN QU	JAL ^{IP} I	CATIE		
ponden volgens omtrek	60	62	64	65	66	68	70	72
en lengte.	100	100	100	100	100	100	100	100
1114	1337	1381	1426	1448	1470	1515	1560	1604
1116	1339	1384	1428	1451	1473	1518	1562	1607
1118						1520		
1120		1389				1523		
1122	1346	1391	1436	1459	1481	1526	1571	1616
1124	1349	1394	1439	1461	1484	1529	1574	1619
1126	1351	1396	1441	1464	1486	1531	1576	1621
1128						1534		
1130						1537		
1132	1358	1404	1449	1472	1494	1540	1585	1630
1134	1361	1406	1452	1474	1497	1542	1588	1633
1136	1363	1409	1454	1477	1500	1545	1590	1636
1138	1366	1411	1457	1479	1502	1548	1593	1639
1140	1368	1414	1459	1482	1505	1550	1596	1642
1149	1370	1416	1462	1485	1507	1553	1599	1644
1144	1373	1419	1461	1487	1510	1556	1602	1647
1146						1559		
1148						1561		
1150	1380	1426	1472	1495	1518	1564	1610	1656
1152	1382	1428	1475	1498	1521	1567	1613	165
1154	1385	1431	1477	1500	1523	1569	1616	1669
1156	1387	1433	1480	1503	1526	1572	1618	1665
1158			1482		1529			
1160	1392	1438	1485	1508	1531	1578	1624	1670
1162	1394	1441	1487	1511	1534	1580	1627	1673
1164	1397	1443	1490	1513	1536	1583	1630	1676
1166						1586		
1168		1448		1518		1558		
1170	1404	1451	1498	1521	1544	1591	1638	1685
1172	1406	1453	1500	1524	1547	1594	1641	1688
1174	1409	1456	1503	1526	1550	1597	1644	1691
1176						1599		
1178						1602		
1180						1605		
1182	1418	1466	1513	1537	1560	1608	1655	1702
1184	1421	1468	1516	1539	1563	1610	1658	1705

PRACTISCH TABELLARISCH OVERZIGT.

om door enkel den omtrek van een slagtbeest te meten, de zwaarte van het vet en vleesch, schoon aan den haak, met een oog-opslag en gevorderde naauwkeurigheid te bepalen.

- CLEAN

Het gebruik dezer tabel is hoogst eenvoudig.

Men heeft bij voorbeeld den omtrek gemeten van eene weide-koe, en bevind dat die 192 Ned. duimen is; dit getal in de eerste kolom, aan welks hoofd staat: omtrek genomen van achter de voorpooten tot op den schoft opgezocht, waarnaast men de vermoedelijke lengte, 154 duimen, van het beest vindt opgeteekend, en, nu op dien lijn van de linker- naar de regterhand met den vinger voortschuivende tot onder de tax van qualificatie, 64 °/o, vindt men voor wigt 635 oude of halve Ned. ponden, en zoo voorts met elk slagtbeest, waarvan de te nemene tax van qualificatie in eene der drie afdeelingen kan worden geraadpleegd.

De kolommen, welke niet of slechts gedeeltelijk zijn ingevuld, is om eene practische reden nagelaten, als komende die tax van qualificatie tegenover den gemeten omtrek, of omgekeerd den omtrek tegenover die tax van qualificatie zelden of nimmer te pas, en dus nagelaten om mogelijke abuisen voor te komen.

EBRSTE AFDEELING.

Pinken en hokkelingen tot aan den ouderdom van twee jaren naar derzelver weiding of voeding, van 56 tot 60 %.

Noord-Hollandsche afgemolken melkkoeijen, in het najaar, en dito Friesche koeijen in het voorjaar, tot de maand Junij, van 56 tot 60 %.

Zie de Handleiding bladz. 83 en 34.

Munstersche trekossen aan het eind eener enkele weiding 58 à 60 %.

TWEEDE AFDEELING.

Gewoon weide vee, ossen, koeijen, kweenen en vaarsen van middelbare ouderdom, gedurende één weisaisoen tot aan het eind der weiding, 62, 64 à 65 %.

Zie de Handleiding blads. 24 en verv.

In het algemeen zij hier aangemerkt, dat vee, hoe gunstig zich het ook moge voordoen, wanneer het in mindere of meerdere graad aan longziekte geleden heeft, 2 à 4 °/o minder moet worden gequalificeert, als boven is opgegeven.

DERDE AFDEELING.

Geweid en gemest vee van allerlei soort en geslacht, van middelbare jaren, met uitzondering van stieren, 66, 68, 70 à 72 %.

Zie de Handleiding bladz. 25 cn 26.

Ned, du	men.			TAX	VAN	QUALI	FICAT	IE VO	or		
Omtrek genomen van achter de voorpooten tol op den schoft.	Vermoedelijke lengte.	Pinken, hokkelingen, melkkoeijen en Munstersche trek-ossen.			koeijen, kweenen eu vaarsen. 62°/0 64°/0 65°/0			DERDE AFDEELING. Geweid en gemest van allerlei geslacht en middelbare ouderdom. 660/0 680/0 700/0 720/			
140 142 144 146 148 150 152 154 156 168 160 164 166 168 170 172 174 176 178 180 182 184 186 188 190 192 194	112 114 115 117 118 120 123 125 126 128 130 131 133 134 136 138 141 142 144 146 147 149 150 152 153 154 155 156 158 158 158 158 158 158 158 158 158 158	287 298 309 320 334 345 357 372 385 399 412 428 441 457 473 488 504 520 558 571 591	223 234 242 254 256 297 308 320 332 335 337 371 385 399 413 427 473 490 506 522 538 557 575 592 612	427 442	342 355 370 382 397 412 427 441 456 473 488 506 523 541 558 575 615 632 655	394 410 425 4400 456 471 489 504 558 676 635 676 694	463 478 497 512 530 549 567 585 663 663 686 705		555 574 593 614 631 663 675 694 737	591 610 630 650 672 694 714 739	

Ned. de	nmen.			TAX	VAN	QUAL	IFICA	TIE V	oor		
Umtrek genomen van achter do voorpoolen tot op den schoft.	Vermoedelijke lengte.	Melkkoeijen en trek-ossen.			vee, ossen, kocijen, kweenen eu vaarsen.			Geweid en gemest van allerlei geslach en middelbare ouderdom.			
		Gewig	t, vel	en vlee	sch sch	00B 23B	t den h	aak , ii	halve	Ned. p	onder
200 202 204 206 208 210 212 214 226 222 224 226 238 238 238 240 242 244 246 248 252 254 255 255 255 256	160 162 163 165 166 170 171 173 174 176 177 180 182 184 186 187 199 190 192 203 205 208	627	650	672 694 713 734 754 778	717 737 759 779	740 760 783 804 829 927 955 1006 1029 1060 1091 1111 1112 11147 1178 1206 1266 1364 1400 1436 1468 1505 1536	772 796 816 842 868 892 918 970 1022 1045 1176 1196 1225 1148 11357 11357 11462 1460 1491 1528 1560	763 784 808 829 855 882 906 932 956 1006 1038 1125 1156 1156 1134 1134 1134 1134 1134 1148 1148 1154 1154 1154 1154 1154 115	786 808 832 854 908 933 960 985 1036 1159 1121 1281 1382 1420 1488 1527 1560 1692 1488 1527 1560 1488	809 832 857 879 907 935	122 126 129 132 138 142 146 150 153 157 161 169 179

YA 02348

